

36. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SEKCIÓ
BUDAPEST, 2023. ÁPRILIS 12-14.
DEBRECENI TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR

IGAZGATÁSSZERVEZŐ SZAK ÉS A KÖZIGAZGATÁSI-SZERVEZŐ
ALAPKÉPZÉS 30 ÉV TÁVLATÁBAN

Jelige:

Lok853

Budapest

Kézirat lezárásának a dátuma

2023. 01. 01.

Tartalom

Bevezetés	3
Téma aktualitása	3
Tudományos probléma megfogalmazása	3
Kutatási célkitűzések	4
Hipotézisek	4
Kutatási módszertan	5
I. Kutatásunk elhelyezése a hazai és egyetemi közegben	6
1. A közigazgatási képzés első tervezeteitől a Nemzeti Közzolgálati Egyetemig	6
2. Hazai primerkutatások az egyetemi hallgatóság körében	10
Összefoglalás	15
II. A hallgatóság körében végzett empirikus kutatás bemutatása	16
1. Az 1992-es és 2022-es kérdőív bemutatása:	16
2. A kérdőív elemzéséhez használt statisztikai eljárások	19
3. A kérdőíves felmérés eredményeinek bemutatása	22
Összefoglalás	26
III. Kutatásom során megfogalmazott hipotéziseim vizsgálata	28
1. Az egyetem presztízsének megítélése	28
2. Oktatással való elégedettség és a tanórák hatékonysága	30
3. Diákszervezeti tagság, mint a hallgatók felsőbb rétege	33
4. A hallgatók közigazgatásban való elhelyezkedése	36
5. Összegzés	38
Összegzett következtetések	40
Új tudományos eredmények	40
Eredmények hasznosíthatósága	41
Felhasznált irodalom	41
Mellékletek	45
1. Rövidítések jegyzéke	45
2. Ábrák jegyzéke	45
3. Táblázatok jegyzéke	45
4. Kérdőív általam felhasznált kérdései	45
5. IBM SPSS	47

Bevezetés

Téma aktualitása

Tudományos diákköri dolgozatomban Bárdi Lajos és társai által 1992-ben elvégzett kérdőíves felmérésből indultam ki. 2022-ben a felmérést modernebb eszközökkel, a 30 év távlatában összegyűlt tapasztalatok figyelembe vételével reprodukáltuk kutatótársaimmal. Az eredeti kérdőívet aktualizáltuk és kibővítettük új kérdésekkel, megőrizve a két kérdőív adatainak összehasonlíthatóságát. Az eredeti felmérést az akkori Államigazgatási Főiskolán (továbbiakban ÁF) végezték, azon belül is az Igazgatásszervező alapképzésen. Bár az ÁF, mint önálló intézmény megszűnt 1999. december 31-én, később más-más intézményekbe olvadt be a képzés, míg a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (továbbiakban NKE) 2012. január 1-es megalakulását követően a Közigazgatás-tudományi karon folyt melynek jogutódja 2016 február 1-től az Államtudományi és Közigazgatási Kar (továbbiakban ÁKK).¹ A kar 2019-ben lett átnevezve, a napjainkban is használatos Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok karra, ahol a kérdőíves felmérés reprodukálását is elvégeztük a jelenlegi Közigazgatás-szervező alapképzési szak 3 évfolyamával. Ez a szak joggal nevezhető a korábban említett Igazgatásszervező BA képzés jogutódjának, így megfelelő alapot biztosítva számunkra.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban MAB) a magyar felsőoktatásban folyó képzések minőségi ellenőrzését és értékelését elősegítő szakértőkből álló testület. A szervezet évente készít felmérést, ami biztosítja az ESG 2015 kritériumait és az ENQA (The European Association for Quality Assurance in Higher Education) értékeit.² A szervezet mérete és erőforrásai a bizonyíték, hogy vizsgálni kell a hallgatók véleményét a felsőoktatással kapcsolatban a jövő alakításának érdekében.

Tudományos probléma megfogalmazása

Az 1992-ben végzett kérdőíves felmérést több, mint százan töltötték ki, míg a kitöltők által szolgáltatott adatok ennek a többszöröse. Ennek okán, továbbá a kérdőíves felmérés papír alapon való rögzítése miatt, nem volt meg a megfelelő humán és technikai forrás az a mélyebb

¹ „A magyar közigazgatási szakemberképzés és karunk története”, 2019. február 4., <https://web.archive.org/web/20190204014746/https://akk.uni-nke.hu/karunk/a-kar-tortenete>.

² „MAB”, MAB (blog), elérés 2022. október 10., <https://www.mab.hu/mab/>.

elemzések lefuttatására. A munka nehézségét és erőforrás szükségletét jól jellemzi a kutatás elnevezése a „Kuli” (jelentése: rosszul fizetett munkás³). Jelenleg az Ostrakon szakkollégium berkein belül létrehozott kutatócsoporthoz kapcsolódva feldolgoztuk a régi, papír alapú kérdőíveket, az adatokat Excel táblázat formájában számítógépes szoftverek által is elemezhetővé tettük. A dolgozatban a kérdőívek elemzésével a közigazgatási képzésről kapunk betekintést a hallgatók szemszögéből, ezáltal, pedig következtetéseket levonni és tanulni a jelenből és a múltból, így emelni a közigazgatási képzés minőségét.

Kutatási célkitűzések

Kutatási célkitűzéseim két csoportra oszthatók. Elsősorban, a szakirodalom feldolgozásával vizsgálom az NKE kialakulását az ÁF megalakulásától, illetve ennek vonalán az Igazgatásszervező- és a Közigazgatás-szervező alapképzést fogom elemezni. A további fejezetekben vizsgálom a kérdőíves felmérés alapján a különböző demográfiai adatokat, a hallgatók elégedettségi szintjét a különböző egyetemhez köthető kérdéskörökben, majd az egyetem presztízse körében adott válaszokat elemzem. Kitérek a közigazgatásban való elhelyezkedés szándékára, az órák látogatási szintjére, hogy melyik oktatási forma a hatékonyabb, illetve, hogy milyennek értékelik az egyetem által velük szemben támasztott követelményeket. A dolgozat megírásán túl pedig kutatótársaimmal közösen tervezünk létrehozni egy bővebb kiadványt, melyben az általunk kapott eredményeket és következtetéseket összefoglaljuk több vizsgált témakör alapján.

Hipotézisek

H1: Az egyetem presztízisének a megítélése évfolyamonként eltérő.

H2: Az oktatással való elégedettség, illetve a szeminárium és az előadás hatékonyságának megítélése között pozitív kapcsolat van.

H3: Azon személyek, akik legalább egy diákszervezetnek a tagjai, könnyebnek ítélik meg a szorgalmi és a vizsgaidőszak követelményeit.

³ „Kuli szó jelentése a WikiSzótár.hu szótárban”, WikiSzótár.hu, elérés 2022. október 1., <https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/Kuli>.

H4: A tanulmányok előrehaladásával csökken a hallgatók azon szándéka, hogy a közigazgatásban helyezkedjenek el a diploma megszerzése után.

Kutatási módszertan

Kutatásom során elsősorban szekunder kutatást végeztem az ÁF és az NKE esetében, hogy azokat el tudjam helyezni térben és időben, illetve a kapcsolatokat felkutassam akár az intézmények tekintetében, akár a két vizsgált képzés esetében. Az empirikus részben a kérdőívek alapján kapott válaszokat elemeztem. Meg kell jegyezni, hogy a korábbi kérdőívek adatainak rögzítése, illetve az új adatgyűjtés csoportmunkában zajlott, a dolgozatban bemutatott elemzések önállóak.

Az eredeti kérdőív papír alapon készült, majd ezt 2022 nyarán vittük fel a Google Forms⁴ platformra és digitalizáltuk az adatokat. A 2022 őszen készített felmérést a 1992-es alapján készítettük, azonban az NKE adatvédelmi szabályait követően azt már Lime Surveyben⁵ tettük közzé. Az így kapott anonim válaszokat felhasználva össze tudtam hasonlítani az évfolyamokat egymással, úgy, ahogy a 1992-es válaszokat az újakkal. Az összehasonlítás folyamán az IBM SPSS statisztikai programot használtam⁶, következtetéseimet keresztábra-elemzésekre, Kruskal-Wallis tesztekre és klaszterelemzésre alapoztam.

⁴ „Google Űrlapok: online űrlapkészítő | Google Workspace”, elérés 2022. szeptember 27., <https://www.facebook.com/GoogleDocs/>.

⁵ Carsten Schmitz, „Limesurvey.Org”, elérés 2022. szeptember 27., <https://limesurvey.org/>.

⁶ „SPSS Software”, 2022. szeptember 13., <https://www.ibm.com/analytics/spss-statistics-software>.

I. Kutatásunk elhelyezése a hazai és egyetemi közegben

1. A közigazgatási képzés első tervezeteitől a Nemzeti Közszerológati Egyetemig

A magyar közigazgatás-tudomány az ezzel kapcsolatos képzések és ezek fejlődéséhez három nagyobb mérőldkő alapul, ezekhez, pedig további korszakok. Ezek alapján az első korszak a gyakorlati közigazgatás-tudomány kora, mely 1850-ig tart a középaktól elkezdve, ezt követi a jogpozitivizmus kora 1850-től egészen 1945-ig, majd a szocialista közigazgatás egészen 1990-ig, majd pedig a rendszer váltást követően érünk a történeti jelenkorba.⁷

Mária Terézia uralkodása alatt kezdett el a gyakorlatban is megvalósulni a szakértő közigazgatás eszméje, melyet a Szempcen működő Collegium scientiarum politico-oeconomico-cameralium, illetve a Pázmány Péter Egyetemen által felügyelt négy közigazgatási képzést folytató intézmény már korábban is ellátta. A kameralisztikai képzés megszervezéséről az uralkodó is intézkedett az 1777-es rendelete alapján, melynek lényege, hogy az állam szolgálatába lépő köztisztviselői kart oktassanak. Az oktatás folyamán a nyugati, legfőképpen osztrák hatás volt a döntő.

Ezt követően 1848-ban az első független magyar kormány állt elő egy reformjavaslattal, mely során a Budapesti Tudományegyetemen különválasztották a törvény tudományi kart, jogi és politikai szakra. Azonban ahogy a forradalom elbukott, úgy a törvényjavaslatból sem valósult meg, így feledésbe merült.⁸ A kiegészítést követően az 1874. évi oktatási reform változtatott. A rendelet értelmében ketté lett választva a jogi és államtudományi képzés.⁹ A XIX. Század második felében a jogi képzés tanrendjébe azonban nem kerültek be olyan tárgyak melyek a közigazgatási pályára készítettek volna fel a hallgatókat. A század végére probléma lett a jogásztúlképzés és ezzel együtt a közigazgatásban betöltött szerepük, a minisztériumokban

⁷ Adjunktus Egyetemi és Kar Közigazgatástudományi, „A magyar közigazgatási képzések, továbbképzések intézménytörténete a XX. századtól napjainkig”, é. n., 12.

⁸ Gabriella Gönczi, „A Felsőfokú Közigazgatási Szakemberképzés Fejlődése”, elérés 2022. szeptember 27., https://www.academia.edu/24162823/A_fels%C5%91fok%C3%BA_k%C3%B6zigazgatasi_szakemberkep%C3%A9s_fejl%C5%91d%C3%A9se.

⁹ „Rendeletek tára, 1874 | Könyvtár | Hungaricana”, elérés 2022. szeptember 27., https://library.hungaricana.hu/hu/view/OGYK_RT_1874/?query=1394%2F1873&pg=211&layout=s.

többségben voltak a jogi végzettséggel rendelkezők, így a többi szakember álláspontja nem igazán érvényesülhetett.¹⁰

Később a XX. Század elején Zichy János állt elő egy új tervvel, mely alapján megvalósult az első felsőfokú közigazgatási tanfolyam, melynek időtartama 2 év volt.¹¹ Ezt követően a felsőoktatási reform kérdése csak az első világháborút követően 1922-ben merült fel újra, azonban oktatási téren nem került sor újításokra. Ugyanígy nem valósult meg 1932-ben Magyary Zoltán tervezete sem, melyet az egyetem jogi karjainak küldtek el, azonban azok elutasították a módosítási tervezeteket. Elmondható tehát, hogy a XX. század elején, de a két világháború között sem történt jelentős változás a közigazgatási szakemberek képzésének tekintetében.¹² Két kivétel közül az egyik a József Nádor Műegyetemen 1914 óta működő közgazdasági szakosztály, valamint a Magyar Királyi Tudományegyetemen 1920 óta működő Közgazdaságtudományi Kar összevonása és ez alapján az 1934. évi X. törvénycikk négy felsőoktatási intézmény összevonásával létrehozta a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet. Ennek egyik kara lett a Közgazdaságtudományi Kar, Közgazdasági és Kereskedelmi kar, illetve kiegészült a Közigazgatási Osztállyal, így megkezdődhetett a közgazdaságtudományi képzésbe beépített közigazgatási képzés.¹³ Másik kisebb lépés az 1929. évi XXX. törvénycikk, mely egyes önkormányzati tisztségviselő esetében magasabb követelményeket írt elő, például a fogalmazók számára a közigazgatási gyakorlati vizsgát, vagy a jegyző képzés követelményein is emeltek.¹⁴

A második világháborút követően 1946-ban kezdődtek meg a közigazgatási felsőoktatási reformok. 1946-ban a 60000/1946. V. K. M rendelet kibővítette 4 félévre a közgazdaságtan előadást, illetve a kormányzat munkástanfolyamokat indíthatott. Ezzel ellentétesen az egypártrendszer kiépítésével folyamatosan csökkentek a szakmai követelmények és egyre

¹⁰ „Dunántúli Protestáns Lap – 22. évfolyam – 1911. | Könyvtár | Hungaricana”, elérés 2022. szeptember 28., https://library.hungaricana.hu/hu/view/DunantuliProtestansLap_1911/?query=t%C3%B6r%C5%91%20gy%C3%B6gy&pg=45&layout=s.

¹¹ Aurél Hencz, „Felsőfokú közigazgatási szakemberképzés Magyarországon”, é. n., 328.

¹² Gönczi, „A Felsőfokú Közigazgatási Szakemberképzés Fejlődése”.

¹³ Wolters Kluwer Hungary Kft, „1934. Évi X. Törvénycikk - 1. Oldal - Ezer Év Törvényei”, elérés 2022. szeptember 27., <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=93400010.TV&searchUrl=%2Fezer-ev-torvenyi%3Fpagenum%3D41>.

¹⁴ „1929. évi XXX. törvénycikk a közigazgatás rendezéséről”, elérés 2022. szeptember 28., <https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=92900030.TV&targetdate=&printTitle=1929.+%C3%A9vi+XXX.+%C3%B6rv%C3%A9ny+cikk&referer=1000ev>.

fontosabb lett a politikai megbízhatóság.¹⁵ 1948-ban egyetemi reformra került sor, így a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemből kivált és megalakult a Közgazdaságtudományi Egyetem melyen átszervezték a jog és államtudományi karokat jog- és közigazgatástudományi karokká. A képzés során 3 éven keresztül ugyanazt tanulták mint a jogász hallgatók, majd a negyedik évtől kezdődően vált ketté a képzés jogi és közigazgatási irányra.¹⁶ 1952-ben azonban, újabb államvizsgarendszert vezettek be, és a nehéz vizsgakövetelmények miatt megszüntették a rendszert és egységesített jogi képzésbe olvadt vissza a közigazgatástudományi képzés.

1953-ban megnyitotta kapuit a Tanácsakadémia, ahol a hallgatók 1 éves bentlakásos, illetve 2 éves levelező tanfolyamok által tanulhattak marxizmust, államigazgatást és jogot. Az elvégzett 1 éves képzést ezután elfogadtathatták a jogtudományi egyetemeken.¹⁷ A Tanácsakadémiák elsősorban megyei és járási vezetőket képeztek. Ezek a képzések Budapesten, Szombathelyen, Pécsen, Nagylétán és Gyulán valósultak meg. Az 1956-os forradalmat követően azonban, 1958-ig szüneteltek az államigazgatási szakemberképzések.¹⁸ 1957-től Államigazgatási iskolákat létesítettek országszerte Budapesten, Veszprémben és Nyíregyházán a községi tanácsai vezetők képzésére. Ez a rendszer egészen 1963-ig működött, amikor az Államigazgatási Iskolák szerepét átvették a Tanácsakadémiák, a képzési idő, pedig a kezdetleges 5 hónapról 10-re majd 1970-t követve két évre emelkedett.

1970-ben továbbá a három Tanácsakadémiát (Budapest, Veszprém, Nyíregyháza) egy Tanácsakadémiává vonták össze. A feladatait és a képzési formáit a 1020/1970. Kormány határozat a Tanácsakadémiáról szabályozta.¹⁹ A Tanácsakadémia végezte a községi, nagyközségi tanácsok vb-titkárainak, más tanácsai igazgatási szakembereknek és a tanácsai vezetők, illetve a nagyközségi tanácselnökök továbbképzését. Az önálló felsőfokú közigazgatási intézmény létrejöttét hátráltatta és nehezítette, hogy hazánkban a jogászok

¹⁵ „A magyar közszolgálat és humánerőforrás-gazdálkodásának egyes kérdései - Nemzetközi összehasonlításban”, elérés 2022. szeptember 29.,

http://mkksz.org.hu/html/main/alkossunk/vitainspirator/0412/linder_viktoria.pdf.

¹⁶ Wolters Kluwer Hungary Kft, „1948. Évi LVII. Törvénycikk - 1. Oldal - Ezer Év Törvényei”, elérés 2022. szeptember 27., <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=94800057.TV&searchUrl=%2Fezer-ev-torvenyi%3Fpagenum%3D43>.

¹⁷ „Szabad Nép, 1953. szeptember (11. évfolyam, 244-273. szám) | Arcanum Digitális Tudománytár”, elérés 2022. szeptember 27., https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszabadsag_1953_09/?pg=29&layout=s.

¹⁸ „A magyar közigazgatási szakemberképzés és karunk története”.

¹⁹ „Hungaricana könyvtár”, elérés 2022. szeptember 27.,

https://library.hungaricana.hu/hu/view/LeveltariKorpusz_06_LeveltariFeldolgozas_2_Rendezes/?query=1021%2F1970&pg=1412&layout=s.

közigazgatási generalistának számítottak. Emiatt egészen 1997-ig kellett várni az 1977. évi 3. számú törvényerejű rendeletre, mely alapján 1978-ban nyitotta meg kapuit az Államtudományi Főiskola, mely a Tanácsakadémiák jogutóda lett.²⁰

Az ÁF-n hároméves nappali, illetve négyéves esti és levelező képzések voltak, továbbá az alábbi tanszékek: marxizmus-leninizmus, államjogi, államigazgatási, jogi, pénzügyi és gazdasági, szervezési és vezetési ismeretek, idegennyelvi lektorátus és a testnevelési tanszék. A képzésük befejeztével szakdolgozatot kellett írniuk, majd ezt követően az államvizsgán kellett megvédeniük, a képzésük sikeres végeztével, pedig igazgatási oklevelet kaptak. A megalakulás évében többszörös, esetenként négyszeres túljelentkezés is volt.²¹ Ez a túljelentkezés később 1992 és 1999 között 14-16 szorosra növekedett. A felsőfokú igazgatási szakemberek mellett a főiskola szervezte az ún. „általános államigazgatásivizsgát” és az „egységes községi szakvizsgát”. Ezt követően 1983-tól az államigazgatásban dolgozó szakemberek posztgraduális továbbképzéseit is az intézmény szervezte. A 1990-es évekre a közigazgatásban dolgozó személyek jelentős részét, több mint a 25%-át már a Főiskolából kikerült személyek adták.²²

Az új 1990-es évek végén jövő kihívásoknak, oktatási reformoknak az ÁF már nem tudott eleget tenni. 1999. december 31-én megszűnt, majd 2000. január 1-jén összeolvadt a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemmel így megalakítva a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemet (továbbiakban BKÁE), mely 2003-tól kibővült a Szent István Egyetem 3 volt karával is. 2004-től megalakult a Budapesti Corvinus Egyetem a korábbi Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem és a Szent István Egyetem 3 volt karából. Ezt követően 2005 decemberétől megkezdte működését a Közigazgatástudományi Kar az Egyetemen.²³ Ez tekinthető a későbbi NKE jogelődjének. A karon kétszintű Bologna rendszer szerint főiskolai igazgatásszervező képzés mellett, közigazgatási menedzsment mesterképzést is indítottak, évente pedig több, mint 700 hallgató tudta megkezdeni a tanulmányait.

Később a Kormány határozattal döntött az NKE létrehozásáról, melynek során a közszolgálati felsőfokú szakemberképzést egységesített intézményben szeretné megvalósítani. Ennek

²⁰ „Magyar Közlöny, 1977. január-július (1-56. szám) | Arcanum Digitális Tudománytár”, elérés 2022. szeptember 27., https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarKozlony_1977_001-056/?pg=220&layout=s.

²¹ „Népszabadság, 1978. július (36. évfolyam, 153-178. szám) | Arcanum Digitális Tudománytár”, elérés 2022. szeptember 27., https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszabadsag_1978_07/?pg=212&layout=s.

²² „Az Egyetem története - Budapesti Corvinus Egyetem”, 2021. január 20., <https://www.uni-corvinus.hu/fooldal/egyetemunkrol/az-egyetemrol/az-egyetem-tortenete/>.

²³ „A magyar közigazgatási szakemberképzés és karunk története”.

értelmében: „A Kormány a honvédelmi és katonai felsőoktatást végző Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a rendvédelmi és rendészeti felsőoktatást képviselő Rendőrtiszti Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetemtől különváló, a közigazgatási felsőoktatást alaptevékenységként folytató Közigazgatástudományi Kar egyesülésével – a három intézmény hagyományainak megőrzése mellett, a szorosabb oktatási és kutatási együttműködés, valamint a hatékonyabb működtetés érdekében – elrendeli a Nemzeti Közszerológati Egyetem létrehozását.” Az egyetem 2012. január 1-jén kezdte meg a működését.²⁴ A jogelőd intézmények a határozat értelmében önálló karonként működnek tovább az egyetemen. A kezdetben Közigazgatástudományi Kar később 2016. február 1-től ÁKK-ként működött, majd ezután 2019. augusztus 1-jén jött létre az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar (továbbiakban ÁNTK). A Kar a korábbi ÁKK és a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karból (továbbiakban NETK) alakult.²⁵

Fontos mérföldkő továbbá a közigazgatásban és annak oktatásában a Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola. A képzés 2013-ban indult és azóta is a kar szerves része, követve annak a változásait. Az Iskola célja a közigazgatás-tudományok területén való tudás elmélyítése és az ebben a témában való tudományos kutatások segítése és támogatása.²⁶

2. Hazai primerkutatások az egyetemi hallgatóság körében

Hazai tekintetben jelentős számú kutatás foglalkozott, vagy foglalkozik a különböző egyetemek, karok és szakok hallgatói véleményének különböző módon való mérésével. A jelen alfejezetben ezek közül fogok többet bemutatni.

Elsőként Krankovits Melinda által a Széchenyi István Egyetemen végzett kérdőíves felmérést mutatom be, mely kérdőíves felmérés során a felvidéki magyar diákok oktatási célú migrációját kutatták. A kérdőíves felmérést 2019 áprilisában végezték és összesen 94 hallgató töltötte ki, ezzel 33%-os válaszadási arányt elérve. Az elemzés során az általunk is használatos SPSS statisztikai programot használták. A beérkezett válaszok és az elemzések következtében az alábbi megállapításokat sikerült elérniük: A Széchenyi Egyetemnek Szlovákia felé is jelentős a vonzáskörzete, főleg a magyar anyanyelvű, magyar iskolába járó diákok számára. A

²⁴ „A Magyar Köztársaság Hivatalos lapja, 2010. dec. 15., szerda”, elérés 2022. szeptember 27., <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/mkpdf/hiteles/mk10190.pdf>.

²⁵ „Bemutakozás-uni.nke”, elérés 2022. szeptember 27., <https://antk.uni-nke.hu/karunk/bemutakozas>.

²⁶ „Nemzeti Közszerológati Egyetem - KDI”, elérés 2022. október 10., <https://antk.uni-nke.hu/oktatas/doktori-kepzes/bemutakozas>.

hallgatóknak csak egy kis része ingázik naponta otthona és az intézmény között, nagy részük Győrben kollégista, vagy albérletben lakik. A hallgatók közel fele tartotta továbbá előnyösnek a sok szakot amelyből választani lehet, illetve az egyetem ipari kapcsolatait melyek lehetőségeket jelentenek az itt hallgatóknak. A hallgatók több mint fele a képzést követően Nyugat-Magyarországon helyezkedne le. Ez alapján pedig kikörvonalazódott, hogy jelentősen kapcsolódnak a regionális munkaerőpiachoz és jelentőst bevételt hoznak Győr városának. Ez alapján az egyetemnek is előnyös a felvidéki hallgatók felvétele, esetekben az angol nyelvű szakok indítása pedig a határ mentén élő szlovák hallgatók számára is vonzóbbá tennék az egyetemet.²⁷

Következő felmérést Czakó Andrea és Koltói Lilla végezte el 2012-ben az ELTE-n, melynek célja megismerni, hogy az egyetem hallgatói milyen háttérrel tervezik, és milyen módon valósítják meg a külföldi tanulmányaikat. A mérések során külön adatbázisként elemezték a frissen belépett hallgatókat és külön elemezték az ELTE-n végzett diplomások válaszait. Az eredmények alapján feltételezik, hogy a külföldi részképzést tervezők körében, a nemzetközi szinteknek megfelelően növekedés fog történni. Feltételezik, továbbá, hogy a magas részképzés tervezők száma alapján (60%) a megvalósult tervek is megfogják haladni a 20,9%-ot. A korábban már megtalálható adatok igazolták a kérdőív válaszait, Németország, Franciaország és az Egyesült Királyság a legnépszerűbb célországok. Az eredmények alapján további kutatásokra ösztökéltek, továbbá, szerintük fontos lenne nagyobb figyelmet fordítani a hátrányosabb helyzetű hallgatók támogatására.²⁸

Csuth Sándor az NKE-n az inkluzív önkormányzat nevű tantárgy esetében gyűjtött visszajelzést, annak érdekében, hogy a valós igényekhez tudják igazítani a tárgy oktatás módszertanát. A kérdőívet 2014-ben két fő kérdéskörben kapta meg 300 hallgató. Az első kérdéskör a tananyag újszerűségére, míg a második kérdéskör a szakmai koherenciával foglalkozott és lehetőséget biztosított a fejlesztési javaslatok megtételére. A kérdőívet 171 fő kitöltötte és ebből több, mint 50% javaslatot is tett. A beérkezett válaszok alapján a tárgyat a hallgatók a kurzus leginnovatívabb tárgyának minősítették. Megállapították, hogy a felmérésben résztvevő szak központi tárgya az inkluzív önkormányzat. A válaszadók 57%-a

²⁷ Melinda Krankovits, „Felvidéki magyar anyanyelvű egyetemi hallgatók oktatási célú migrációja: motivációs felmérés.”, *Tér és Társadalom* 34, sz. 3 (2020. augusztus 26.): 171–92, <https://doi.org/10.17649/TET.34.3.3247>.

²⁸ Andrea Czakó és Lilla Koltói, „Milyen háttérrel tervezik és valósítják meg az ELTE hallgatói és végzettjei külföldi tanulmányaikat?”, é. n., 20.

teljesen, 35%-a részben tartotta innovatívnak a tananyagot. A visszajelzések és szakmai tapasztalatok alapján ki tudták alakítani az új tantárgyi tematikát és felépítést.²⁹

Ilyésné Molnár Emese a BGF Külkereskedelmi Főiskolai Kar egyik évfolyamán végzett kérdőíves felmérést, hogy megtudja a hallgatók az adott tárgy előadásaira és szemináriumára milyen elvárásokkal érkeznek, milyen tanítási módszert részesítenek előnyben és ezekhez képest mennyire voltak elégedettek a szemináriumok és előadások minőségével. Az eredmények igazolták az előzetes elvárásokat. A hallgatókat jobban érdekli, hogy egy zárthelyire, vagy vizsgára fel tud-e készíteni a tanóra, mintsem, hogy később tudják-e használni az életben. A kitöltők jelentős része a szemináriumokon hallottak passzív befogadására alapozott, többen ellene voltak annak, hogy az előadásokon folyamatosan figyelni kell. A házi feladat, pedig szintén negatívumként jelent meg a válaszok között. Végezetül megállapították, hogy fontos a hallgatók visszajelzése, ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy mennyire kompetens ilyen tekintetben egy hallgató, ha egy olyan tárgyról beszélünk amely számára ismeretlen.³⁰

A Hadtudományi Szemlében 2015-ben jelent meg Orosz László által végzett kérdőíves felmérés melyet az NKE-n a Biztonság- és védelempolitika szakos hallgatók közt végzett. A kérdőív során az Önkéntes Tartalékos Rendszerről kérdezte a véleményüket 13 kérdést tartalmazó kérdőív során. A kérdőívet 114 fő töltötte ki mely 89,76%-os arány. Eredményként megállapította, hogy a hallgatók is igényt tartanak egy új szak létrehozására, mely az Önkéntes Műveleti Tartalékos hallgatók számára egy kiegészítő képzés lenne. A válaszokból többek között kiderült, hogy a hallgatók több, mint fele a képzést követően nem tervez a katonai pályán maradni, azonban, amennyiben lenne rá lehetőségük a hallgatók jelentős arányban vennének részt szakirányú továbbképzésen. A kapott válaszok alapján, a szakirodalom felhasználásával és tapasztalatok alapján Orosz László egy új képzési struktúra alapjait tudta lefektetni ajánlás szintjén.³¹

Mikulás Gábor 1992-ben, ugyanabban az évben amikor Bárdi Lajos az ÁF-en végezte a felmérést, az ELTE Könyvtár szakos hallgatói között végzett kutatást. A felmérés célja volt,

²⁹ „Web_PDF_Inkluziv_onkormanyzat_epites”, elérés 2022. szeptember 30., https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/12608/Web_PDF_Inkluziv_onkormanyzat_epites.pdf?sequence=1.

³⁰ „Tudás vagy Diploma? - Dr. Ilyésné dr. Molnár Emese”, elérés 2022. szeptember 30., http://publikaciotar.repozitorium.uni-bge.hu/326/1/szf_24_01.pdf.

³¹ László Orosz, „A Hadtudományi Szemle”, é. n., 28.

hogy egy teljes képet kapjanak a magyar könyvtáros képzésről. A felmérés mellett a magyar könyvtárügy jelentős személyiségeit is felkérték, illetve az egyetem több oktatóját és munkatársát, hogy véleményezzék a képzést. A kérdőívet további 88 főből 59 töltötte ki, papír formátumban. Eredményként megállapították, hogy a hallgatók nagyrészt nincsenek megelégedve a képzéssel egészében, azonban a technikai hátterével meg voltak elégedve. A könyvtárvezetés oktatásának metodikájával elégedettebbek voltak, azonban minden kérdésben jellemzően kritikusan gondolkodtak. Következtetésként fontosnak tartják az oktatók véleményeinek a figyelését egyaránt a hallgatói visszajelzésekkel. Végezetül a passzív, érdektelen hallgatók képzésének segítése érdekében a képzés gyakorlati részén végeznének változtatást.³²

1998 és 1999-ben a Szent István Egyetem jogelődjén a GATE-n az angol-magyar szakfordítók esetén akik 1996 és 1998 között végeztek körében. A felméréssel azt próbálták elemezni, hogy a végzett hallgatók a jelenlegi munkájukban milyen szinten foglalkoznak fordítással, illetve milyen javaslataik vannak a képzésre tekintettel. A felmérést 1999 és 2004 között megismételték és 289 végzett hallgató közül 81 főt kérdeztek meg, amiből 23 válasz érkezett. A felmérésben vizsgálták és összehasonlították a szakok hallgatóinak megoszlását. Eredményként megállapították, hogy volt hallgatók jelentős részénél előnyt jelentett a végzettség a munkába állás során, ugyanakkor főállású fordítóként, vagy tolmácsként nagyon kevesen dolgoznak. A válaszadók jelentős része végzi a fordítást mellékállásként, vagy a munkájának egy részeként. A kitöltők hasznos javaslatokat is tettek a képzésre, ilyen a tárgyalástechnika mélyebb tanítása és a szóbeli kommunikáció és a tolmácsolás gyakorlat bevezetése. Emellett preferálnák a szakmai gyakorlat bevezetését és az EU integráció nyelvének oktatását is.³³

2012 és 2019 között felmérést végeztek az NKE Rendészettudományi Karán az alapkiképzés intenzív szakaszának a hallgatói véleményezése miatt. Ez időszak alatt a hallgatók ugyanazon kérdőívet töltötték ki az összehasonlíthatóság érdekében. A kitöltés online formában valósult meg és jelentős kitöltöttségi arány mellett tudták végezni a kutatást, minden alkalommal a 80%-ot meghaladta a résztvevők aránya. Az eredmények alapján elmondható, hogy hallgatók jelentős része gimnáziumból jön, de emelkedik a középiskolások aránya. Az alapkiképzés

³² „A budapesti könyvtár szakos hallgatók véleménye a könyvtárosképzésről”, elérés 2022. szeptember 30., <http://ki2.oszk.hu/kf/kfarchiv/1992/4/mikulas.html>.

³³ „Dróth Júlia És Heltai Pár: Szaknyelv És Szakfordítás”, adoc.pub, elérés 2022. október 9., <https://adoc.pub/szaknyelv-es-szakforditasb368bb51cf0028825094ce8c8bd6c84b76503.html>.

módszerei minőségileg fejlődnek. Fizikailag egyre fejlettebbek a hallgatók, hiszen egyre kisebb gondot jelent nekik az alapkiképzés időszaka, azonban a pszichés teher ez idő alatt továbbra sem elhanyagolható. Magas azon hallgatók aránya akik az 5 hét alatt a leszerelésen gondolkodtak. A hatékonyság a módszerek minősége pedig egyre jobban megfelel a kiképzői és hallgatói igényeknek is.³⁴

Györfyné Kukoda Andrea többször is készített papír alapon kérdőíves felmérést a közigazgatási-szervező szak hallgatóival. 2009 őszén az „ideális” közigazgatási szakember jellemzőit vizsgálta a hallgatók válaszai alapján. A kérdőívet 76 fő levelezős és 74 fő nappalis hallgató küldte vissza. A válaszadók első- vagy másodévfolyamosok, illetve levelező-másoddiplomás hallgatók voltak. A nappali tagozatos hallgatók 18 és 23 év között a levelezős hallgatók 19-től 54 éves korig jelentek meg. A válaszok alapján elmondható, hogy az „ideális” közigazgatási szakembernek összetett szakmai és emberi tulajdonságok sokaságával kell rendelkeznie, a hatékony munkavégzés érdekében, illetve a szerteágazó munkafolyamatok miatt. Az oktatás hallgató központúvá tétele fontos az egyetemi képzés során, ugyanúgy, ahogy a közigazgatási szféra elvárt kompetenciáinak összefoglalása és ez, a tanulmányokkal és a követelményekkel való összhangba hozása. Ez, pedig az oktatási intézmény, gyakorlati helyszínek és munkaadók hatáskörébe tartozó különböző feladatok.³⁵

Szintén Györfyné Kukoda Andrea vizsgálta a Közigazgatási-tudományi Karán lévő hallgatók motivációját, mint a közigazgatásban való elhelyezkedés, mint az egyetem és szak választás tekintetében. A kérdőívet 2012 októberében küldtük ki, amire 234 válasz érkezett. A válaszadók életkora 18 és 60 év között volt, átlagot tekintve (SD) 23,3 év volt. A kérdések és válaszok között több olyan is akadt amely párhuzamba hozható az általunk végzett kérdőívvel. Ilyen például, hogy miért választotta az adott kart, vagy szakot, esetleg miért választotta a közigazgatást, vagy miért választaná, esetleg nem választaná a tanulmányait követően azt. Ezen felül Kukoda Andrea megvizsgálta, hogy hanyadik helyen jelölték meg az egyetemet és

³⁴ Kovács Gábor, „A Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar alapkiképzés intenzív szakaszának alapkiképzés intenzív szakaszának teljesítésével kapcsolatos hallgatói teljesítésével kapcsolatos hallgatói véleményének összegző vizsgálata 2012—2019 között”, elérés 2022. szeptember 30., https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/static/pdfs/web/viewer.html?file=https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/16065/MR_2020_3_10_Kovacs_Gabor.pdf?sequence=1&i sAllowed=y.

³⁵ Györfyné Kukoda Andrea, „Az »ideális« szakember Jellemzői - Ahogy az igazgatásszervező szakos egyetemi hallgatók látják”, elérés 2022. szeptember 30., https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/static/pdfs/web/viewer.html?file=https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/1793/ppb_2013_1_gyorfyne.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

a kart, illetve, hogy diploma szerzést követően, hol kívánnak elhelyezkedni.³⁶ Ezeket az eredményeket is össze tudjuk majd hasonlítani az általunk kapott eredményekkel, bár ez nem jelen dolgozatom fő témája.

Összefoglalás

A magyar közigazgatás-tudomány az ezzel kapcsolatos képzések és ezek fejlődéséhez három nagyobb mérföldkő alapul, ezekhez, pedig további korszakok. Ezek alapján az első korszak a gyakorlati közigazgatás-tudomány kora, mely 1850-ig tart a középkortól elkezdve, ezt követi a jogpozitivizmus kora 1850-től egészen 1945-ig, majd a szocialista közigazgatás egészen 1990-ig majd pedig a rendszer váltást követően érünk a történeti jelenkorba.

Mária Terézia uralkodása alatt kezdett el a gyakorlatban is megvalósulni a szakértő közigazgatás eszméje amit az uralkodó 1777-es tervezete alapján a kameralisztikai képzések elrendelésével próbáltak fellendíteni. A XX. Század elején Zichy János állt elő egy új tervvel, mely alapján megvalósult az első felsőfokú közigazgatási tanfolyam, melynek időtartama 2 év volt. A József Nádor Műegyetemen 1914 óta működő közgazdasági szakosztály valamint a Magyar Királyi Tudományegyetemen 1920 óta működő Közgazdaságtudományi Kar összevonása ez alapján az 1934. évi X. törvénycikk négy felsőoktatási intézmény összevonásával létrehozta a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet. A második világháborút követően 1946-ban kezdődtek meg a közigazgatási felsőoktatási reformok, majd 1948-ban újra egyetemi reformra került sor. 1953-ban megnyitotta kapuit a Tanácsakadémia, 1957-től Államigazgatási iskolákat létesítettek országszerte, majd 1963-tól Tanácsakadémiák vették át a helyüket. 1978-ban nyitotta meg kapuit az Államtudományi Főiskola, mely a Tanácsakadémiák jogutóda lett. A 1990-es évekre a közigazgatásban dolgozó személyek jelentős részét, több mint a 25%-át már a Főiskolából kikerült személyek adták. Az új 1990-es évek végén jövő kihívásoknak, oktatási reformoknak az ÁF már nem tudott eleget tenni. 2005 decemberétől megkezdte működését a Közigazgatástudományi Kar az egyetemen. Az NKE 2012. január 1-jén kezdte meg a működését.

³⁶ Györfyné Kukoda Andrea, „Miért éppen a közigazgatás?”, elérés 2022. szeptember 30., https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/static/pdfs/web/viewer.html?file=https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/1796/ppb_2013_2_gyorfyne.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Országsszerte több felmérés is készül a hallgatók bevonásával évente, legyen az kérdőíves felmérés, vagy interjú, papír alapú, személyes, vagy online formátumban egyaránt. Nem találtam ezen felül olyan kutatást, mely ekkora időintervallumot foglalna magában (1992-2022), továbbá olyan kutatást sem mely ekkora kérdésmennyiséget dolgozna fel. Módszertanilag vannak és voltak is hasonló felmérések, akár ezen az egyetemen másikon. Ugyanakkor, úgy érzem a módszertani különlegességek, mint az SPSS használata, esetemben a hálózatelemzés bevonása és a 30 éves távlatban való eredmények összemérhetősége adja meg kutatásunk egyediségét és annak értékét.

II. A hallgatóság körében végzett empirikus kutatás bemutatása

1. Az 1992-es és 2022-es kérdőív bemutatása

1.1. Kuli munkától egészen a Limesurvey-ig

Kutatásom központi eleme a kérdőíves felmérés, mely a hallgatók különböző motiváltságát, céljait, demográfiai adatait és még sok más mindent is vizsgál és keresi az összefüggést. Az eredeti kérdőíves felmérést 1992-ben végezte el Bárdi Lajos az ÁF oktatójaként és az ő kutatócsoportja. Elmondása szerint nem volt semmilyen támogatásuk, vagy segítségük, a kutatást, mind a saját erőforrásaikból és költségükre végezték. Az eredeti kérdőívet papír alapon végezték az ÁF-n az akkori igazgatási szakos hallgatók körében, a képzés mind a 3 évfolyamát megvizsgálták. A kérdőíves felmérés a „Kuli” nevet kapta, mivel nem volt erőforrásuk kielemezni és kiértékelni a rengeteg adatot amivel rendelkeztek. Ezt követően a kérdőívek elzárva, papír formátumban kallódtak éveken keresztül Bárdi Lajos elmondása szerint a birtokában, majd ezt követően 2019-ben volt egy próbatétel az újbóli felmérésre, azonban a koronavírus következtében az újbóli felmérés elmaradt.

2021 tavaszán újra fellángolt az ötlet a kérdőíves kutatás ismételt lekérdezéséről, ezt követően kutatócsoportot alakítva, a szabályokat lefektetve döntöttük el, hogy véghez is vittük a felmérést. Több oktatóval konzultálva kisebb nagyobb módosításokat végeztünk a régi kérdőíven, majd megalkottuk a 2022-es felmérés online felületét. 2022. júniusában az eredeti kérdőívek adatait digitalizáltuk, és Excel táblázatba felvezettük a könnyebb kiértékelés érdekében. A következő kérdőívet megalkottuk először a Google Forms platformján, majd

később az egyetemi vezetőkkel való konzultációt követően átvezettük a kérdőívet a Limesurvey felületére, így eleget téve az egyetem adatvédelmi szabályzatainak.³⁷

Ezt követően, miután a felsőbb vezetőktől is megkaptuk a zöld utat 2022. szeptember első 2 hetében véghez vittük a felmérést. A felmérés folyamán oktatókat és tantárgyfelelős személyeket megkerestük, hogy minden közigazgatási-szervező évfolyamhoz be tudjunk menni személyesen 1-1 előadásra, hogy elvégezzük a felmérést. A felmérés folyamán jellemzően az adott oktató is szólt pár szót érdekünkben (a kérdőív komolyabb vételében úgy gondolom sokat segített) majd ezt követően vezettem fel a kutatás lényegét és a kivetítőn található QR kód segítségével a hallgatók meg tudták nyitni a kérdőívet. Amennyiben telefonjuk nem tudta beolvasni a kódot, például a távolság miatt, papír alapon is osztogattuk a QR kódot, illetve az évfolyam csoportjukba is továbbítottuk a linket. Emellett bármilyen kérdésükben rendelkezésre álltunk amit a kérdőív kitöltése közben feltettek. A kérdőív kitöltése nagyjából 10 – 15 percet vett igénybe.

1. ábra: A kérdőív állomásai az elmúlt 30 évben (saját szerkesztés)

1.2. A kérdőívek szerkezete és felépítése

³⁷ „Adatvédelem -uni.nke”, elérés 2022. október 1., <https://www.uni-nke.hu/adatvedelem>.

Az eredeti kérdőív, ahogy már korábban is szó volt róla papír alapú volt és még írógépen íródtak. A felmérés során 41 kérdést kellett a hallgatóknak megválaszolniuk. A kérdéseket ömlesztve kapták a hallgatók, nem voltak elcsoportosítva egymástól címmel, vagy fejezettel, mint például demográfiai adatok vagy motivációk, azonban szerkezetileg látszik, hogy a kérdés típusok egymást követik. Felépítését tekintve a kérdőív demográfiai adatokkal kezd, majd az egyetemi élet előtti kérdéseket teszi fel pl: dolgoztál-e már a főiskola előtt? Ezt követően a jelentkezéstől az egyetemi életen, beilleszkedésen és az infrastruktúra milyensége után eljutunk az egyetem utáni élettel kapcsolatos kérdésekhez. Hol helyezkedne el, vagy tanulna tovább és miért? Végezetül a Likert-skálás, eldöntendő és sorbarendezős kérdések után a kérdőív legvégén 2 darab nyílt kérdés is megjelenik a „Szerinted milyen a közigazgatási munka?” és a „Ha rajtad múlna, mit változtatnál a Főiskolán” tekintetében.

A 2022-es kérdőívet az 1992-es tapasztalatok, eredmények és tanulságok után elkezdjük összerakni tavasszal. Bár voltak kérdések melyek módszerével nem értettünk egyet (pl.: Mi kell szerinted ahhoz, hogy valaki jól beilleszkedjen? (aktivitás) [kultúrában-sportban]), szem előtt kellett tartanunk az összehasonlításhoz való kötöttségeinket, ugyanis a kérdések megváltoztatásával elbukjuk az összehasonlíthatóságot, ami a kérdőív egyik legfontosabb értéke. Az összeállítás során és az új kérdések következtében szembesültünk vele, hogy a kitöltési idő, így jelentősen megnövekedett, mely veszélyeztetné a kérdőív minőségi kitöltését. Ezt követően kivettük azokat a kérdéseket melyeket jelen munkáink során nem kívánunk felhasználni és az új kérdésekkel együtt így született 69 darab kérdés és 9 kérdéscsoport.

Az első kérdéscsoport a demográfiai adatokkal kapcsolatos kérdések voltak, itt vizsgáltuk a nemet, életkort, testvérek számát, állandó és életvitel szintjén megjelenő lakhely, iskolai végzettség, évfolyam és, hogy kollégista-e a kitöltő. Sajnálattal kellett azonban szembesülnünk vele, hogy a kérdőív során az életkort nem írhatják be a kitöltők maguknak, ugyanis azzal sérülne az anonimitás mely mindkét kérdőívben kulcsfontosságú volt, így az egyetemi szabályoknak megfelelően skálás módszert kellett használnunk. Ennek okán, azonban a hipotéziseink melyek az életkorhoz kapcsolódtak volna, mérhetetlenek lettek, mivel a kitöltők jelentős része 200 fő 18 és 23 év közötti.

Második kérdéscsoportban a szülők és hozzátartozók adatait vizsgáltuk 9 darab kérdéssel, itt kitérve az iskolai végzettségre, munkahely típusára, havi nettó jövedelmére, illetve, hogy dolgozik-e közeli rokona közigazgatásban. A harmadik részben az egyetem előtti életet vizsgáltuk, legfőképp arra kerestük a választ további 5 kérdésben, hogy van-e korábbi

felősfokú végzettsége és milyen elvárásai voltak az egyetem felé. A negyedik blokkban 9 kérdés során vizsgáltuk a kitöltő egyetemi jelentkezésének a körülményeit, mikor hallott először az egyetemről, honnan és kitől. Továbbá hányadikként jelölte meg, és miért ide jelentkezett.

Az ötödik csoportban az egyetemi élettel kapcsolatos kérdések jelentek meg, összesen 10 darab. A kérdések során mértük, hogy tagja-e diákszervezetnek, végez-e párhuzamosan képzést, mennyi órát látogat, milyennek tartja azokat és mennyire nehéz számára egy vizsga és szorgalmi időszak. A hatodik és hetedik kérdéskör az egyetem utáni élethez köthetők összesen 16 kérdéssel. A kérdések között szerepel, hogy mennyire sikerült beilleszkednie és milyen tulajdonságok kellene ehhez, illetve a diploma szerzést követően továbbtanul-e, vagy dolgozni kíván és hol és miért. Ezt követően megkérdeztük a véleményét a munkavállalási hajlandóságról az egyetem előtt és közben. Végezetül a kilencedik kérdéskörben 8 kérdés során fejthette ki a kitöltő a véleményét az egyetemről, a tárgyakról, a közigazgatásról, illetve a képzés színvonaláról. Az utolsó kérdéscsoportban szintén megjelenik egy tágabb szabad válaszlehetőséget felkínáló kérdés. A kérdőív ezen részét leszámítva az összes részén zárt kérdésekkel dolgoztunk.

Kérdőíves felmérés		
Ismérvek	1992	2022
Félév	1992/1993/2	2022/2023/1
Teszt formája	Papír alapú	Limesurvey - online
Kérdésszám	41	69
Kérdéscsoportok száma	Ömlesztett	9 csoport
Kitöltők száma	242	208
Kiértékelés módszere	Nem történt kiértékelés	IBM SPSS

1. táblázat: Az eredeti és új kérdőív fontosabb ismérvei (saját szerkesztés)

2. A kérdőív elemzéséhez használt statisztikai eljárások

2.1. IBM SPSS és a statisztikai elemzések

A kérdőívre beérkezett válaszokat elsősorban Excel táblázatba exportáltam, majd ezt követően végeztük el az adattisztítást, így maradt végül 208 kitöltő. Az adatok elemzését az IBM SPSS statisztikai programcsomaggal végeztem el és az ott kapott eredményeket tudom bemutatni a

dolgozatom során és tudom ábrázolni diagrammokon és ábrákon, ehhez az Excel és a PowerPoint alkalmazásokat használtam. Az SPSS-ben lefuttatott elemzésekhez legfőképp Sajtos László és Mitev Ariel könyvét használtam segítségül.³⁸

Az SPSS-ben a különböző változókhoz különböző kódokat kellett párosítanom a szoftver megfelelő működése érdekében, ez alapján kaptak értékeket a változók (pl. igen =1, nem =2) ezeket a változókat pedig attól függően csoportosítottam, hogy nominális, ordinális, vagy intervallum alapúak. Nominális skála esetén a válaszok között nincs érték változás (pl. vallás, hovatartozás), ordinális skála esetében van rangsor a válaszok tekintetében, azonban azt, hogy mekkora nem lehet tudni (pl. Likert skála). Intervallumskáláról, pedig akkor beszélhetünk, ha az értékek közti különbséget tudjuk értelmezni is (pl. életkor, évfolyam).³⁹

A program lefuttatja „magától” ezeket a bonyolult matematikai eljárásokat, nekünk csak a megfelelő beállításokat kell megadni, majd ezeket összepárosítani a megfelelő adatokkal és módszerekkel, az eredmények értelmezhetőségének biztosítása azonban megköveteli az adatok jellegéhez igazodó eljárás megválasztását.⁴⁰ Az általam az IBM SPSS program által használt módszereim a következők voltak:

A keresztábra egy olyan adattáblázat, amelyben az adatokat sorokban és oszlopokban egymással összevetve, az eredményeket, pedig egyesével tudtam megvizsgálni. A két változó közti összefüggések vizsgálatára alkalmas eljárás, azonban csak százalék és számértéket ad. A keresztábra-elemzéshez és a szignifikanciaszint meghatározásához külön khi-négyzet próbát is kell alkalmazni. A próba során megkapjuk a szignifikancia szint pontos értékét is. Ha ez az érték 0,05 alá esik, akkor beszélhetünk szignifikáns összefüggésről, azaz van kapcsolat két változó között. Azonban, amennyiben ez a szám egyenlő, vagy nagyobb, mint 0,05, akkor nincs szignifikáns összefüggés, vagy csak véletlenszerű a kapcsolat a változók között. Ehhez a méréshez fontos kitétel továbbá, hogy a keresztábra mátrixának a celláiban magasabb értéknek kell szerepelnie mint 5, ha a cellák legalább 20%-ban nem érik el az értékek ezt a számot az elemzés értékeit nem vehetjük figyelembe, ugyanis túl magas a hibaráta. A keresztábra-elemzéshez kapcsolódóan figyeltem a cramer's V mutató értékét, ami a megbízható mutató a szignifikancia szint erősségének a megvizsgálására. Ez az érték 0 és 1 között terjed és minél

³⁸ „Sajtos László, Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, 2007”, *Marketing & Menedzsment* 41, sz. 4–5 (2007): 156–57.

³⁹ „Sajtos László, Mitev Ariel”.

⁴⁰ Erik Csallner András, „Bevezetés az SPSS statisztikai programcsomag használatába”, é. n., 133.

közelebb van az értéke a 1-hez annál erősebb. 0-0,5-ig terjedő érték esetén gyenge kapcsolatról, míg 0,5 és 1 közötti értékek esetén már erős kapcsolatról beszélhetünk.^{41,42}

A nem-paraméteres Kruskal-Wallis próba segítségével vizsgáltam több csoportképző ismerv szerinti különbségek szignifikanciáját, a Likert skálák esetén mért változók esetében is. A Likert skála olyan skála, ahol az egyén attitűdjét tudjuk egy kérdéssel vizsgálni, olyan tekintetben, hogy az attitűdhez értéket rendelünk pl. 1-5-ig terjedő skálán mennyire ért egyet egy állítással.⁴³ Az elemzések során vizsgáltam a szignifikancia szintet, ezen felül, pedig a rangszámok-átlagát. A rangszámok-átlaga megmutatja, hogy a csoporthoz való tartozás, milyen magatartást mutat az adott kérdés esetében, tehát minél magasabb, annál inkább értenek egyet az adott kérdéssel a csoport tagjai, persze abban az esetben ha előzetesen az igen válaszhoz magasabb érték volt rendelve, mint a nemhez.⁴⁴

Az egyetemmel kapcsolatos elégedettség mérésénél a további csoportosításhoz klaszterelemzést használtam. A csoportok számát Ward-féle eljárással, hierarchikus klaszterezéssel határoztam meg, így olyan csoportokat tudtam elkülöníteni, amelyek belső szóródása a legkisebb. A csoportszám meghatározásánál az erelemzéshez kapcsolódó dendrogramot használtam fel. A hierarchikus klaszter nem más, mint egymásba ágyazott klaszterek egy fába rendezett halmaza, az ennek a folyamán alkotott dendrogram pedig egy olyan diagram, amely az elemek közötti hierarchikus kapcsolatot mutatja meg, egyfajta hálózati struktúra. A klaszterezés során, tehát különböző homogén csoportokat hoztam létre az elemzésbe bevont kérdések és az azokra adott válaszok alapján. A klasztertagságot – Kruskal-Wallis teszt segítségével – egyéb változókkal összevettem és a kapott szignifikanciaszint és rangszámok-átlaga alapján el tudtam nevezni a csoportokat.^{45,46}

⁴¹ „Sajtos László, Mitev Ariel - SPSS Kutatási És Adatelemzési Kézikönyv | PDF”, Scribd, elérés 2021. november 12., <https://www.scribd.com/doc/88771161/SPSSkonyv>.

⁴² Erik, „Bevezetés az SPSS statisztikai programcsomag használatába”.

⁴³ „A Likert-skála fogalma | Likert skála készítése és elemzése”, elérés 2021. november 12., <https://spssabc.hu/kutatasmodszertan/likert-skala-fogalma-elemzese/>, „A Likert-skála fogalma | Likert skála készítése és elemzése”.

⁴⁴ „Kruskal-Wallis H Test in SPSS Statistics | Procedure, output and interpretation of the output using a relevant example.”, elérés 2021. november 12., <https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/kruskal-wallis-h-test-using-spss-statistics.php>.

⁴⁵ „8. fejezet - Klaszteranalízis: Alapvető fogalmak és algoritmusok”, elérés 2022. október 1., <https://gyires.inf.unideb.hu/KMITT/a04/ch08.html#idp147920288>.

⁴⁶ „Hogyan néz ki a dendrogram?”, elérés 2022. október 1., <https://gobertpartners.com/what-does-a-dendrogram-look-like>.

3. A kérdőíves felmérés eredményeinek bemutatása

Jelen fejezetben az 1992-es és 2022-es kérdőívek eredményeit fogom bemutatni, illetve ezeket összehasonlítani. Az eredeti kérdőívet 242-en töltötték ki, míg a 2022-es kérdőívet az adattisztítás után 208-an. A kitöltők nemek közti eloszlása a nőket tekintve 66,5 %-ról 71,6%-ra emelkedett, míg a férfi kitöltők száma az első felméréskor 81 fő volt, addig a jelen felmérés során már csak 59 főt értünk el. Az életkor tekintetében jelentős méréseket nem tudunk véghez vinni összehasonlítás terén, tekintve az életkor intervallumos megadását, azonban elmondható, hogy jelen esetben is a kitöltők több, mint 96%-a 18 és 23 év közötti, csakúgy, mint 1992-ben. Az évfolyamot tekintve mindkét időszakban a harmadik évfolyamról érkezett a legkevesebb, míg a legtöbb az első évfolyamos hallgatóktól. 30 évvel ezelőtt ezek a számok 114, 82 és 44 fő volt első évfolyamtól a harmadikig nézve, 2022-ben, pedig 94, 81 és 33 ami arányait tekintve szintén minimális különbségeket mutat. Azt a kérdést vizsgálva, hogy mi az állandó lakhelye a kitöltők szintén hasonló arányokkal számoltak, kettő kivétel ez alól a kisváros, ahonnan az 1992-es adatok alapján a kitöltők 21,3%-a érkezett, míg jelenleg ez a szám megemelkedett 31,3%-ra. Emellett a nagyvárosról érkezettek aránya, amennyiben Budapestet külön tekintjük, 14,2%-ról 7,2%-ra csökkent.

A legnagyobb eltérés azonban abban a kérdésben volt, hogy kollégista-e. A válaszadók közel 62%-a volt kollégista 1992-ben, míg jelenleg ez az arány 21,2%. Számokban megmutatkozva 148 és 44 főre csökkent, hogy a kitöltő kollégista-e. A válasz abban keresendő, hogy jelenleg a 2022/2023/1-es tanévben, amikor a felmérést készítettük egyedül az Orczy úti kollégiumban helyeztek el a közigazgatási-szervező hallgatókat. Később ez kibővült a Diószegi Utcai Kollégiumra is, így az arány biztosan javult. A kollégium ugyan jól felszerelt és Budapest belvárosában is található, mindemellett modern is, nagy a túljelentkezés rajta, így jelentős azon hallgatók száma akik nem tudnak bekerülni.⁴⁷ Szintén kisebb eltérés mutatkozik azon hallgatók körében akik első helyen jelölték meg a képzést. Ez az arány kis mértékben 67,8%-ról 63,9%-ra csökkent. Ez nagy részt annak köszönhető, hogy többen is a szintén a karon található Nemzetközi igazgatási alapképzési szakot jelölték meg, összesen 16 fő. Azonban a képzés ponthatára a megszokotthoz képest jelentősen megnövekedett 443 pontra, amíg a korábbi

⁴⁷ „NKE - Orczy úti kollégium”, elérés 2022. október 1., <https://www.uni-nke.hu/oktatas/hallgatoknak/kollegium/orczy-uti-kollegium/bemutakozas>.

évben ez a szám 407 volt.^{48,49} Ezeket az adatokat és értékeket a második számú táblázat mutatja összefoglalva.

Kérdőíves felmérések eredményei						
Ismérvek		1992	2022	Összesen	Százalékos érték (%)	
					1992	2022
Nem	Nő	161	149	310	66,5	71,6
	Férfi	81	59	140	33,5	28,4
Életkor	18-23 között	221	200	421	96,1	96,2
	23 felett	9	8	17	3,9	3,8
Évfolyam	Első	114	94	208	47,5	45,2
	Második	82	81	163	34,2	38,9
	Harmadik	44	33	77	18,3	15,9
Lakóhely	Község	61	44	105	25,5	21,2
	Kisváros	51	65	116	21,3	31,3
	Középváros	37	28	65	15,5	13,5
	Nagyváros	34	15	49	14,2	7,2
	Budapest	56	56	112	23,4	26,9
Kollégista	Igen	148	44	192	61,9	21,2
	Nem	91	164	255	38,1	78,8
Elsőként jelölte-e meg a szakot	Igen	164	133	297	67,8	63,9
	Nem	78	75	153	32,2	36,1

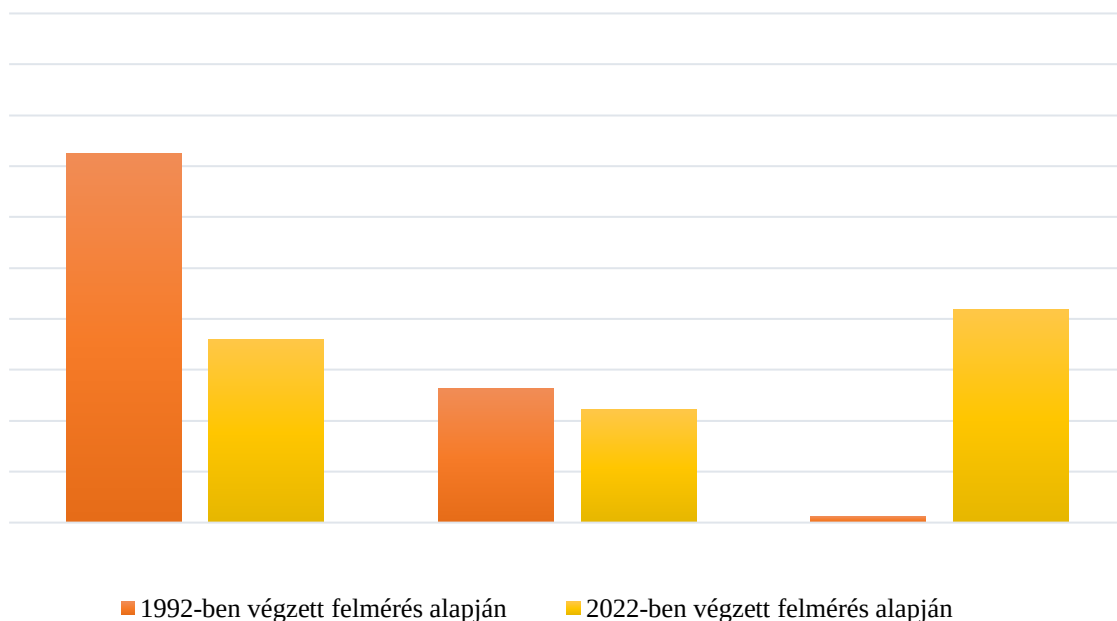
2. táblázat: A kérdőíves felmérések demográfiai adatai (saját szerkesztés)

Megvizsgálva a hallgatók továbbtanulási szándékát jelentős változások láthatóak. A kitöltők jelentős része 72,5%-a szeretne a tovább tanulni a 1992-es kitöltők közül, azonban ez a szám 30 év távlatában lecsökkent 36,1%-ra. A bizonytalanok köre azonban az 1,3%-ról megnövekedett 41,8%-ra. Azon személyek aránya akik nem szeretnének továbbtanulni nagyjából változatlan 25%-höz közeli értéket mutatnak. Emellett megvizsgálva, hogy milyennek tartják a főiskola, vagy az egyetem presztízsét a magyar felsőoktatási rendszerben jelentős változás figyelhető meg. A kitöltők napjainkban sokkal jobbnak ítélik meg, összességében 69,7%-a jónak ítéli meg és csupán 6,7% aki rossznak a megbecsülésüket. Ezzel ellentétesen 30 éve csak 14,9%-a tartotta jónak a megítélésüket és több, mint 40%-uk, pedig rossznak. Ezek a számok jelentős javulást mutatnak amelyet az alábbi ábrák is jól mutatnak.

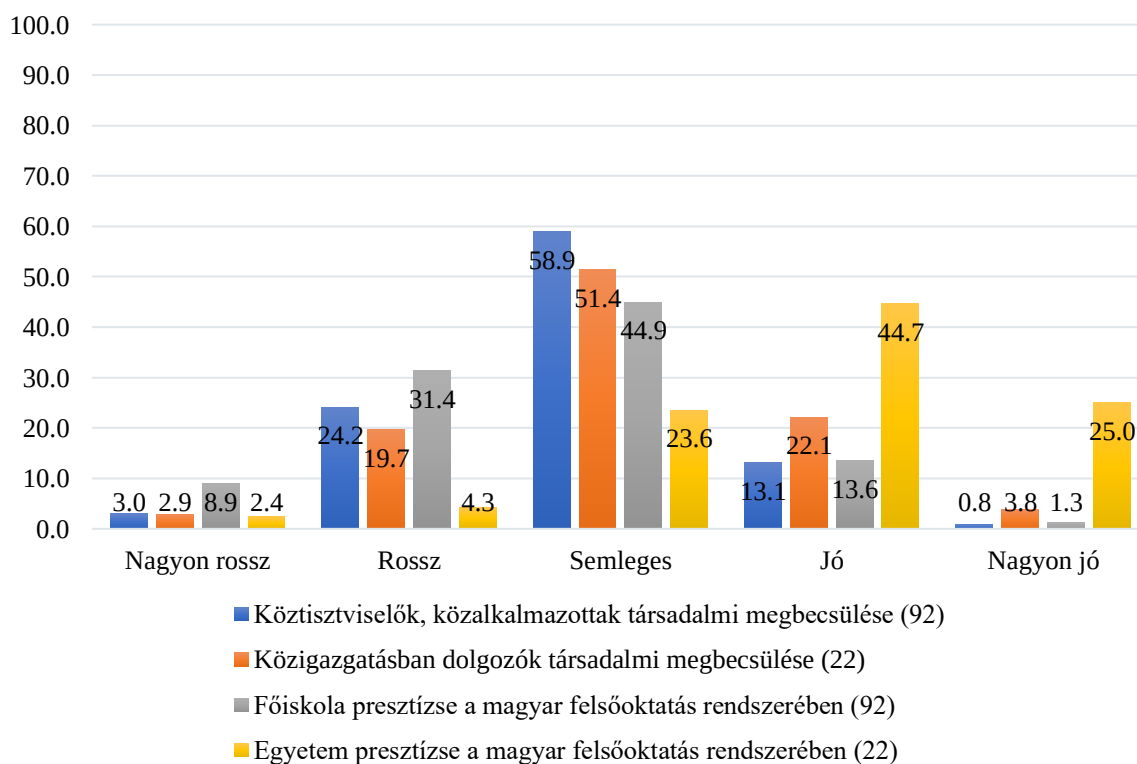
⁴⁸ „Felvi.hu ponthatárok”, elérés 2022. október 1.,
https://www.felvi.hu/bin/content/vonal21a/szer/szer_1575.html.

⁴⁹ „Felvi.hu ponthatárok”, elérés 2022. október 1.,
https://www.felvi.hu/bin/content/vonal22a/szer/szer_1575.html.

Az értékek nem mozognak együtt a közigazgatásban dolgozók megítélésével, ez ugyanis a kitöltők jelentős része szerint semleges, viszont nagyobb arányban gondolták negatívnak a megítélést 1992-ben 24,2%-kal. Azonban itt is látszik a javulás, jónak és nagyon jónak jelenleg összesen 25,9% gondolja, ellentétben a 23,9%-os aránnyal, ami 1992-ben volt jellemző.

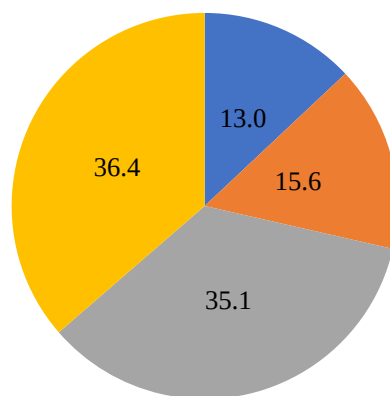
2. ábra: Továbbtanulási szándék %-os megoszlása (saját szerkesztés)

3. ábra: Az egyetem és a közigazgatásban dolgozók megítélése, %-os megoszlás (saját szerkesztés)

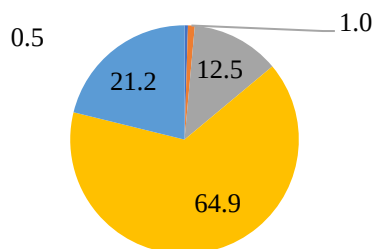
Végezetül az egyes oktatási formák hatékonyságának eredményeit mutatom be a fejezet folyamán. A két kérdőívben eltérően volt feltéve a kérdés így, míg az eredetiben a „számodra melyik oktatási forma hatékony?”, addig az új kérdőívben már két külön kérdés tekintetében egy ötös likert-skálán volt mérve a hatékonyság, a „Számodra mennyire hatékonyak az egyes oktatási formák? [Előadás]” és „Számodra mennyire hatékonyak az egyes oktatási formák? [Szeminárium]” kérdésekkel. Az 1992-es adatok alapján a megkérdezettek 36,4%-a szerint mindkettő hatékony, az új kérdések összesített válaszai alapján a megkérdezettek 51%-a szerint hatékonyak az előadások és jelentős 86,1%-ának hatékonyak a szemináriumok. Egyik oktatási forma sem volt hatékony a megkérdezettek 13%-nak 1992-ben, azonban 11,1%-nak nem hatékony a szeminárium és 1,5%-nak a szeminárium ami elenyésző százalék. Jól látszik ebben a tekintetben is a javulás 30 év távlatában.

Számodra melyik oktatási forma a hatékony?

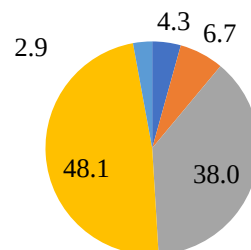
■ Egyik sem ■ Előadás ■ Pro szeminárium ■ Mindkettő

Számodra mennyire hatékonyak az egyes oktatási formák? [Szeminárium]

■ Egyáltalán nem ■ Kevésbé hatékony ■ Hatékony ■ Nagyon hatékony
■ Nem hatékony

Számodra mennyire hatékonyak az egyes oktatási formák? [Előadás]

■ Egyáltalán nem ■ Kevésbé hatékony ■ Hatékony ■ Nagyon hatékony
■ Nem hatékony

4. ábra: A különböző oktatási formák hatékonysága (saját szerkesztés)

Összefoglalás

Az alábbi fejezet során bemutattam a kérdőíves felmérésünk egészen 1992-től kezdve, melyet még papír alapon töltöttek ki, egészen 2022-ig a jelenlegi kérdőív elkészítéséig és végül kitöltéséig a közigazgatási-szervező hallgatók között. A kérdéscsoportokat tekintve jelen kérdőívben 9 csoport van ami összesen 69 kérdést foglal magába a demográfiai adatoktól kiindulva egészen az egyetem utáni életig befejezően. Bemutattam a kiértékelés során használatos szoftverek, mint az SPSS. Továbbá statisztikai elemzéseim módszertanát is kifejtettem, mint a keresztábra, kruskal-wallis, vagy a klaszterelemzés.

A kérdőíves felmérést 208 fő töltötte ki, ez a közigazgatási-szervező képzésen résztvevő hallgatók jelentős részét magába foglalja. A kitöltők nagy része első éves, illetve nő, ez a régi kérdőívhez hasonló arányt mutat. Életkor tekintetében szintén nem történt nagy változás, bár az intervallumos kor megadás jelentősen torzíthatja az eredményeket. A lakóhely alapján elmondhatjuk, hogy arányait nézve közel 10%-kal kevesebb hallgató jár nagyvárosból és 10%-kal többen járnak kisvárosból. A szakon lévő hallgatók valamennyivel kisebb arányban jelölték első helyen a képzést, ezt többek között a nemzetközi igazgatási szak ponthatárának megemelkedése is magyarázza.

A legnagyobb változás, azonban a kollégista kitöltők körében van. Az eredeti kérdőívben a kitöltők 61,9% volt kollégista, míg ez 2022. szeptember első és második hetében 21,2% volt ez az arány ami azt jelenti, hogy a 208 hallgatóból 164 fő nem volt kollégista. Ez az arány azonban javult, ugyanis a Diószegi kollégiumba 2022. októberével közel 40 hallgató tudott bejutni a várólistáról. A kitöltők jelentős része 72,5%-a szeretne a tovább tanulni a 1992-es kitöltők közül, azonban ez a szám 30 év távlatában lecsökkent 36,1%-ra és jelentős mértékbe növekedtek azon személyek száma akik bizonytalanok a kérdés tekintetében. Az egyetem presztízsének a megítélése is javult az elmúlt 30 év távlatában a kezdetleges 14,9%-os pozitív megítélésből 69,7% lett akik szerint jó, vagy nagyon jó a felsőoktatási intézmény presztízse a felsőoktatási rendszerben.

Ez nem jellemző a közigazgatásban dolgozók megítélésével, ez ugyanis a kitöltők jelentős része szerint semleges, viszont nagyobb arányban gondolták negatívnak a megítélésüket 1992-ben a válaszadók 24,2%-a gondolta így. Itt is látszik azonban ki mértékű javulás: jónak és nagyon jónak jelenleg összesen 25,9% gondolja, ellentétben a 23,9%-os aránnyal, ami 1992-ben volt jellemző.

Az oktatási formák hatékonyságát vizsgálva látszik, hogy a szemináriumi foglalkoztatás már 1992-ben is hatékonyabbnak bizonyult, mint az előadások, százalékos arányban 25,1% szerint a szeminárium, 15,6% szerint az előadások és 36,4% szerint mindkettő hatékony. 2022-re a kitöltők 86,1%-a szerint hatékony, vagy nagyon hatékony a szeminárium, míg az előadások ugyanebben a tekintetben csak 51,1%-ot ér el. Alacsony továbbá azon személyek száma akik szerint egyáltalán nem, vagy nem hatékonyak, az előadás esetén valamennyivel magasabb 10,9%-a kitöltőknek, míg a szeminárium esetén csak 1,5% ez a szám. Ez alapján elmondható, hogy 30 év távlatában ezek a mutatók is javultak, illetve a szemináriumi foglalkoztatást azóta is hatékonyabbnak tartják a hallgatók, mint az előadás formájában tartott foglalkozásokat.

III. Kutatásom során megfogalmazott hipotéziseim vizsgálata

1. Az egyetem presztízsének megítélése

H1: Az egyetem presztízsének a megítélése évfolyamonként eltérő.

Egy felvételiző amikor képzést választ ki kell választania egy felsőoktatási intézményt is, ahova a jelentkezését benyújtja. Ez a döntés fontos, akár életet meghatározó döntés, hiszen ez alapján fog diplomát kapni, több évet fog eltölteni az adott intézmény infrastruktúrájában. Ebben a kérdéskörben több szempontot is néznek a felvételizők, ilyen az egyéni kötődés, a lakóhelyhez való közelség, az oktatás színvonala, vagy éppen a felsőoktatási intézmény presztízse. A Felvi.hu egyik 2005-ös kutatásában felmérést végeztek, hogy mely szempontok alapján választják ki az adott felsőoktatási intézményt a leendő hallgatók. Ennek során közel 5000 válasz érkezett be és mind az első, mind a második helyen megjelölt intézmény esetén kiemelkedő a presztízs kategória. Az első helyen a kitöltők több mint fele szerint a legfontosabb, míg a második helyen jelölt intézménynél is 15,9% szerint a legfontosabb szempont.⁵⁰ Ezen adatok alapján is úgy tartom, hogy fontos megismernünk az intézményünk és jogelődjének a presztízsét a felsőoktatási rendszerben.

Első hipotézisemmel azt vizsgáltam, hogy van-e szignifikáns összefüggés aközött, hogy az adott hallgató hányad éves és aközött, hogy milyennek tartja a főiskola, vagy egyetem presztízsét. A hipotézisem vizsgálatához az IBM SPSS statisztikai programot, azon belül, pedig keresztábra-elemzést és Kruskal-Wallist használok a mérésre. A kérdések tekintetében mértük természetesen az évfolyam, mely esetén 1992-ben 114 első éves, 82 másod és 44 harmadéves hallgatóról beszélhetünk, ugyanezek az adatok a 2022-es kérdőívet tekintve 94, 81 és 33 fő volt. Az egyetem presztízsének mérése a felsőoktatási rendszerben kérdés esetén 1992-ben 21 fő szerint, 2022-ben csak 5 fő szerint volt nagyon rossz. A rossz válaszra ugyanezek a számok 74 és 9 fő és 106, illetve 49 fő a semleges válaszonál. A jó megítélést 32-en és 93-an, míg a nagyon jó választ 3 és 52 fő jelölte.

Keresztábra-elemzés során először az 1992-es adatok vizsgálva a szignifikancia szint megfelelő ($s=0,001$) ezzel együtt a Cramer's V mutató gyenge kapcsolatot mutat a változók gyengén hatnak csak egymásra. A hibaráta pedig 0%-os, így az elemzés értelmezhető is. Az új

⁵⁰ „Felvi.hu - Hogyan válasszak egyetemet, főiskolát?”, elérés 2022. október 2., https://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/hogyan_valasszak/intezmenyvalasztas.

kérdőív esetén a szignifikancia szint 0,02 volt így ebben az esetben is beszélhetünk szignifikáns kapcsolatról, bár a cramer's V mutató ismét gyenge kapcsolatot mutat.

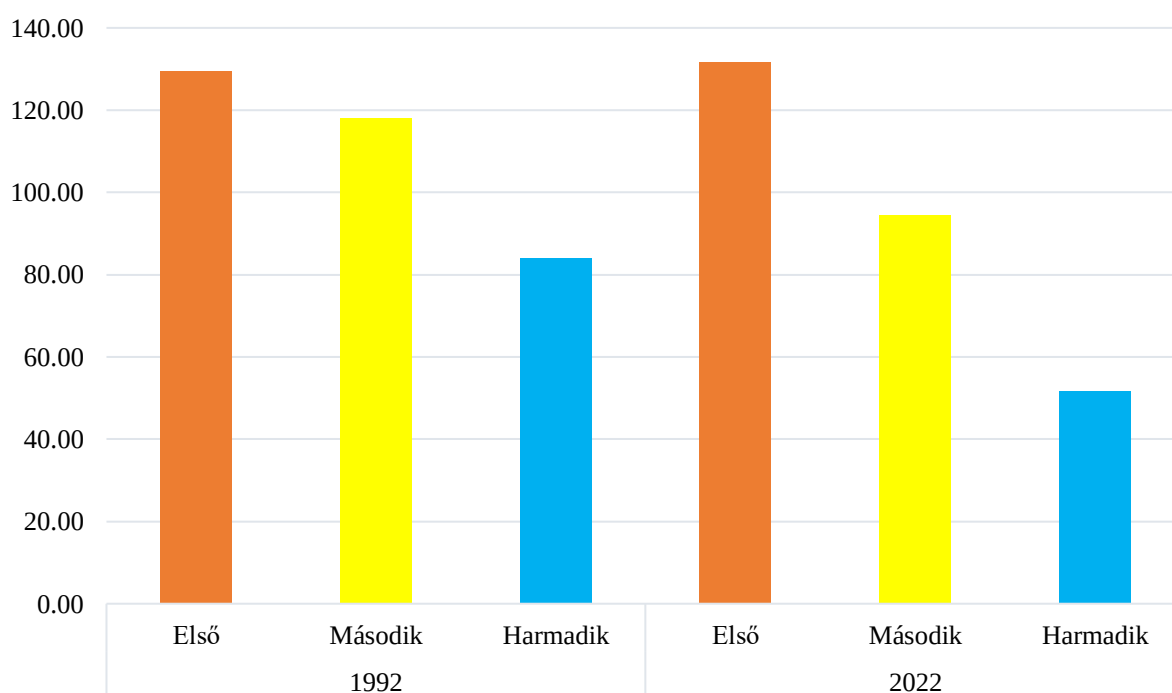
			Egyetem Presztízse			
			Rossz	Semleges	Jó	Total
Évfolyam22	Első	Érték	2	20	72	94
		% érték	1.0%	9.6%	34.6%	45.2%
	Második	Érték	7	15	59	81
		% érték	3.4%	7.2%	28.4%	38.9%
	Harmadik	Érték	5	14	14	33
		% érték	2.4%	6.7%	6.7%	15.9%
Összesen		Érték	14	49	145	208
		% érték	6.7%	23.6%	69.7%	100.0%
			Főiskola presztizse			
			Rossz	Semleges	Jó	Total
Évfolyam92	Első	Érték	36	54	23	113
		% érték	15.4%	23.1%	9.8%	48.3%
	Második	Érték	30	39	10	79
		% érték	12.8%	16.7%	4.3%	33.8%
	Harmadik	Érték	28	12	2	42
		% érték	12.0%	5.1%	0.9%	17.9%
Összesen		Érték	94	105	35	234
		% érték	40.2%	44.9%	15.0%	100.0%

3. táblázat: A főiskola és egyetem presztízisének vizsgálata keresztábla-elemzéssel (saját szerkesztés)

A harmadik számú ábra rámutat, hogy 1992-ben alig értékelték jónak a főiskola megítélését, mindössze a kitöltők 15%-a gondolta így. Az egyetem megítélését ezzel szemben a kitöltők közel 70%-a jónak gondolta. A 2022-es adatok alapján elmondható az is, hogy az első és második évfolyamon a kitöltők több, mint fele gondolja jónak az egyetem presztízst, ugyanakkor a harmadik évfolyamon ez a szám már lecsökkent 50% alá. Összesen tehát 208 kitöltőből 145 szerint van jó megbecsülése a többi felsőoktatási intézmény között. Az 1992-es adatok esetében az első és második évfolyam esetében a kitöltők nagyjából fele szerint semleges a megítélése a főiskolának, míg a harmadik évfolyam az, amelyiknek jelentős része rossznak gondolja. Azon személyek akik szerint negatív összesen 94-en vannak, míg a semleges 105 és a jó csupán 35 fő a 234 főből, így a mérleg a negatív felé húz.

A hipotézist a Kruskal-Wallis eljárással is megvizsgáltam, hogy megnézzem az évfolyamomként kapott rangszám-átlagok szignifikánsan eltérnek-e egymástól. Ezek a számok jelen esetben minél magasabbak, annál inkább gondolják pozitívnak az egyetemet, vagy főiskola

presztízsét. Ez amiatt van, mert a három opció közül (rossz, semleges, jó) a jó válasz értéke 3, míg a rosszé 1. Mindkét eredmény esetében van szignifikáns kapcsolat ($s=0,00$), így az eredmények szintén szignifikáns kapcsolatot mutatnak. A válaszok alapján elmondható, hogy mindkét felmérésben a harmadévesek állnak a legnegatívabban az egyetemhez, míg az első évesek a legpozitívabban, nekik van a legmagasabb pontjuk. A számok alapján azonban elmondható az is, hogy az első évesek pozitívabban állnak az egyetemhez 2022-ben, hiszen a rangszámok-átlaga magasabb, mint az eredeti felmérés évében, ezt az alábbi ábra is jól mutatja.

5. ábra: rangszámok-átlaga az egyetem presztízsét tekintve (saját szerkesztés)

Az egyetem presztízsére vonatkozó hipotézisemet a vizsgálatok megerősítették. A megítélés eltérő és jellemzően az első évfolyam áll a legpozitívabban az intézményhez, míg a harmadik évfolyam a legnegatívabban.

2. Oktatással való elégedettség és a tanórák hatékonysága

H2: Az oktatással való elégedettség, illetve a szeminárium és az előadás hatékonyságának megítélése között pozitív kapcsolat van.

Az oktatással való elégedettséget többféle képen kutatják, módszertanilag szerteágazó a mérése. Az érték, hogy mennyire elégedett egy hallgató sok mindent elárulhat például az intézmény infrastrukturális felszereltségéről, az oktatás minőségéről, vagy éppen, hogy a

hallgató mennyire tudja teljesíteni az adott követelményeket, mennyire van mellette ideje más, akár szabadidős tevékenységre. Hazánkban a hallgatói elégedettségkutatások mérésének az alapját az OM 2000-ben kiadott kézikönyve teremtette meg. Jelenleg két módszer létezik a hallgatók elégedettségének mérésére: elsőként az oktatói munka hallgatói kiértékelése, másodikként, pedig a végzetek önkéntes nyomon követése.⁵¹

A második hipotézisemmel azt vizsgálom, hogy a különböző hallgatók mennyire vannak megelégedve magával az egyetemmel amit négy kérdésre adott válaszuk alapján képzett klaszterek alapján vizsgáltam. A kérdések – összhangban az előző felméréssel – arra vonatkoznak, hogy mennyire elégedettek a tanulási lehetőségekkel, a tanulmányi követelményekkel, a tankönyv és jegyzetellátással, illetve a szabadidővel. A válaszokat ötfokozatú Likert skálán kértük megadni, az eredeti kérdőívben is használt elégtelen és kitűnő végpontokkal. A négy elégedettségi kérdéskörből képzett klasztereket ezt követően összevettem Kruskal-Wallis teszttel, hogy mennyire tartják hatékonynak a különböző oktatási formákat. Az oktatási formáknál való hatékonyság kérdéseit, már a korábbi fejezet folyamán vizsgáltam.

Az elégedettségi kérdésekre adott válaszok alapján lefuttattam az SPSS programban egy hierarchikus klaszter elemzést, amely legenerált egy dendrogrammot, így határoztam meg a klasztereket. Bár az ágak és az adatok alapján a két klaszteres megoldás is lehetőség lenne, a további elemzések tekintetében a három klaszteres megoldást választottam.

A kérdésekre adott válaszokat ezután K-közép klaszterelemzéssel 3 csoportra osztottam fel, így kapva 3 klasztert melynek értékei az alábbiak: Az 1992-es válaszok alapján az első csoportba 87 fő a másodikba 75 a harmadikba 64 fő került. A 2022-es adatok alapján az első csoportba 73 fő a másodikba 41 a harmadikba, pedig 94 fő került, így felosztva összesen 208 kitöltőt.

Lefuttatva a Kruskal-Wallis teszteket, a klasztercsoportok szignifikáns különbséget mutattak ($s < 0,005$) az elégedettség témakörben megadott 4 kérdésben, így elmondható, hogy klasztertartozást tekintve mindkét esetben az első csoport az amelyik a legelégedettebb, második csoportba tartoznak az elégedetlen személyek és a harmadik csoportba a kettő közötti semleges csoport.

⁵¹ Nikolett Mihály, „Hallgatói elégedettség kritériumai a tömegoktatás feltételei között”, é. n., 147.

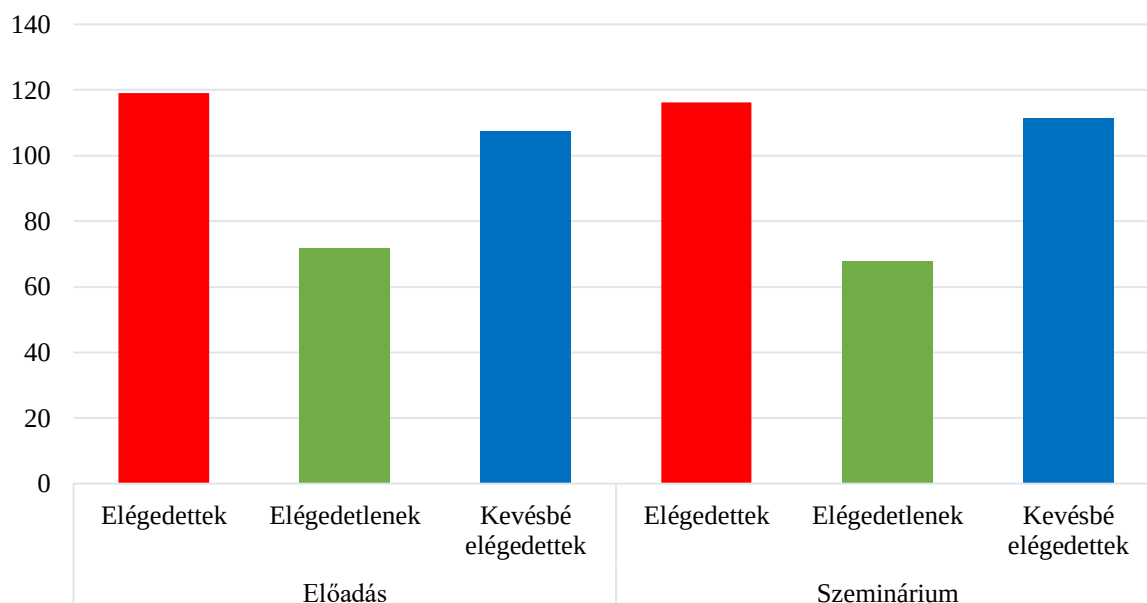
1. Klaszter	87 fő Elégedettek	1. Klaszter	73 fő Elégedettek
2. Klaszter	75 fő Elégedetlenek	2. Klaszter	41 fő Elégedetlenek
3. Klaszter	64 fő Kevésbé elégedettek	3. Klaszter	94 fő Kevésbé elégedettek

6. ábra: Klaszterek az elégedettség kérdéskör alapján, 1992 és 2022-es klaszterek (saját szerkesztés)

Klasztertagság alapján elmondható, hogy 1992-ben több személy tartozott az elégedettek kategóriájába, azonban, nagyobb arányban voltak az elégedetlen Klaszter tagjai is.

Az 1992-es kérdőívben a kérdés úgy szólt, hogy számára melyik oktatási forma a hatékony, melyre az egyik sem, szeminárium (pro), előadás és mindkettő opciók közül tudtak választani. Megvizsgálva a kapott adatokat Kruskal-Wallis teszttel szignifikáns különbségről nem beszélhetünk ($s=0.209$).

A 2022-es kérdőív alapján két külön kérdésben kérdeztük meg, hogy mennyire hatékony az előadás és mennyire hatékony számára a szemináriumi foglalkoztatás. A kérdésekre adott válaszokat ötös skáláról hármasra kellett szűkítenem, nem hatékony, kevésbé hatékony és hatékony válaszokra. A válaszok alapján mind a szeminárium, mind az előadás esetében beszélhetünk szignifikáns kapcsolatról, a rangszámok átlagai alapján, pedig elmondható, hogy mindkét esetben a kevésbé elégedettek kapták a legmagasabb értéket, ezt követik az elégedettek és végül a legkisebb értéket az elégedetlenek kapták, ez jól látható a 8. számú ábrán is.

6. ábra: Rangsorszámok átlaga a különböző klaszterek esetén a 2022-es adatok alapján (saját szerkesztés)

Az eredményeim alapján elmondható, hogy az 1992-es adatok vizsgálatok nem igazolták a hipotézisemet, mivel nem volt szignifikáns kapcsolat a klasztertartozást és aközött, hogy melyik oktatási formát tartja hatékonyának. A 2022-es adatok alapján, ugyanakkor hipotézisem beigazolódt, a megfelelő szignifikancia szint mellett a Kruskal-Wallis által megadott rangszámok-átlaga alapján, az elégedett klaszterbe tartozók azok, akik számára a leghatékonyabbak a különböző oktatási formák is, továbbá a legelégedetlenebb klaszterbe tartozók azok, akik a legkevésbé tartják hatékonynak az egyes oktatási formát. Így elmondható, hogy a 2022-es év adatai alapján a vizsgálatok beigazolták a hipotézisemet, miszerint az oktatással való elégedettség, illetve a szeminárium és az előadás hatékonyságának megítélése között pozitív kapcsolat van.

3. Diákszervezeti tagság, mint a hallgatók felsőbb rétege

H3: Azon személyek akik legalább egy diákszervezetnek a tagjai, könnyebbnek ítélik meg a szorgalmi és a vizsgaidőszak követelményeit.

A szakkollégiumok és diákkörök fontos feladatokat látnak el a hallgatók életében, legyen az egy konferencia, kerekasztal beszélgetés, vagy a szervezeten belül rendezett külön kurzus. A rendszerváltás előtt a szakkollégiumok a hatalommal szembeni kritika szellemi műhelyeként jelentek meg, ilyen volt például a Rajk László Szakkollégium is. A rendszerváltást követően ez megváltozott, illetve egyre több szakkollégium alakult. A vélemény kinyilvánítás mellett

fontos szerepet játszott az egyetemi képzés színvonalát meghaladó képzést nyújtani. Ebben a szervezeti keretben működve az egyetemi oktatási rendszert kiegészítve segítik a tanulásban és kutatásokban való elmélyülést.⁵² Lásd jelen dolgozat.

A szakkollégiumok mellett másik két tehetséggondozó elemet határolunk el. Egyik ilyen a tudományos diákkör (továbbiakban TDK), másik a doktori iskolák, bár utóbbi jelen kutatásban nem különösen releváns a kitöltők adatai alapján. A doktori iskolák a tudományos és kutatói utánpótlás képzés intézménye, míg a TDK ennek a doktori iskolának az előszobája. Szendrő Péter, az OTDT és a Szakkollégiumi Akkreditációs Bizottság elnöke szerint „*A TDK az, amiből az akadémikusok kinőhetnek, a szakkollégiumok célja más – bár onnan is jöhet az akadémikus. A szakkollégiumok szociális gyűrűk, amelyek közrefogják, védik, nevelik a felnövekvő értelmiségi elit közösségeit*”.⁵³

TDK-ból azonban fontos különbséget tenni a tudományos diákkör és a tudományos diákköri konferencia között. A tudományos diákkörök olyan öntevékeny csoportok, ahol a hallgatók elméleti és gyakorlati kutatómunkába tudnak bekapcsolódni a tantervi tananyaggal kapcsolatos önképzés reményében. Ezen csoportok, pedig segítséget tudnak nyújtani szakmailag, hogy egy kutatással, vagy dolgozattal meg tudja magát mérettetni a tudományos diákköri konferenciákon. Ezekből van intézményi, jellemzően félévente, majd ezt követően, ha a munkája kiérdemli és nevezik, akkor tud részt venni az OTDK-n (Országos Diákköri Konferencia).⁵⁴ Szervezetüket tekintve a szakkollégiumok nagyobb önállósággal rendelkeznek az egyetem berkein belül. Ugyanakkor, mindkettő függ az anyaegyetemtől akár pénzügyileg, akár szervezeti engedélyét tekintve.

Kutatásom során azért is tartottam fontosnak, hogy megvizsgáljuk az összefüggést, hogy valóban úgynevezett elitképzés folyik-e ezekben a szervezetekben. Az egyetemen és a karunkon is jelenleg több szakkollégium, TDK és diákszervezet is tevékenykedik, így aki ilyenben szeretne részt venni, annak nagy választási lehetősége van, egyedül a felvételi eljárások szabhatnak ennek gátat.

⁵² „Aradi Diána: Tehetséggondozás a felsőoktatásban - A szakkollégiumok szerepe a tehetséggondozásban”, elérés 2022. október 2., https://szakszervezetek.hu/downloads/dura-dij/palyamunkak-2016/aradi_diana_diplomunka.pdf.

⁵³ „Aradi Diána: Tehetséggondozás a felsőoktatásban - A szakkollégiumok szerepe a tehetséggondozásban”.

⁵⁴ „Tudományos Diákkörök”, é. n., <https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/Tudom%C3%A1nyos%20Di%C3%A1kk%C3%B6r%C3%B6k.pdf>.

Hipotézisem vizsgálata során az első kérdőívben a „Jársz-e speciális kollégiumra?” kérdés volt feltéve melyre három válasz lehetőséget adhattak, ezek a nem (134 fő), egyre (81 fő) és többre (23 fő). A 2022-es kérdőív során ez a kérdés úgy jelent meg, hogy „Tagja vagy-e bármilyen diákkörnek, diákképviselői szervnek, szakkollégiumnak?” Erre a kérdésre az alábbi válaszok voltak: nem (195 fő); igen, szakkollégiumi tag vagyok (1 fő); igen, diákképviselői szerv tagja vagyok (3 fő) és igen, egy-több diákkörnek a tagja vagyok (5 fő). Ezeket a válaszokat az SPSS használata során a kódolás folyamatában két változósra egyszerűsítettem igen, legalább egynek tagja és nem válaszokra, így ki tudtam küszöbölni a keresztábra-elemzés során, a magas hibarátából eredő problémákat.

A mennyire tartják nehéznek a szorgalmi és vizsgaidőszakot kérdésre egy öt fokú Likert-skálán tudtak választ. Ezeket a válaszokat három kategóriába tömörítettem, így megkapva a nehéz, teljesíthető és könnyen teljesíthető csoportokat.

További változtatás végett az első évfolyamosok válaszait a 2022-es elemzésből ki kellett vennem abban az értelemben, hogy a szeptemberben, a felmérés elkészítésekor még nem volt lehetőségünk felvételt nyerni az ilyen szervezetek nagy részébe, továbbá értelmetlen lenne a vizsgaidőszakról alkotott véleményüket is elemezni, tekintettel, hogy nem volt benne még részük, ezek a válaszok így nem lennének valósak és nagyban torzítaná az elemzést. Az eredeti kérdőív tavasszal lett elvégezve, így ezzel nincs probléma.

A keresztábra-elemzés során a 2022-es adatok összevetése nem mutatott. Elsőként a magas hibarata miatt (50%) egyik esetben sem értelmezhetőek az adatok, ugyanakkor a szignifikancia szint is magasabb, mint 0,05 azaz kapcsolatról sem beszélhetnénk, de emellett még a cramer's V mutató is nullához közeli értéket mutat az előadások és a szemináriumok esetében is.

A mérés sikerességéhez és az eredmények megismerése érdekében egyesítettem a válaszokat a szemináriumi és előadás kérdéskörében. Az adott válaszok értékét összeadtam, majd azokat átlagoltam így megkaptam összesítetten, hogy mennyire tartják nehéznek mondhatni az egyetemet összességében. Azonban az így kapott eredményeknél is túl magas, szintén 50%-os a hibarata. Így a két évfolyam összehasonlítása megbukott. Elmondható azonban, az értékek alapján, hogy a második és harmadik évfolyamról a hallgatók nagyjából 10%-a tagja valamilyen diákszervezetnek, azonban ezeknek a személyeknek is a fele a teljesíthető kategóriába esik, azaz egy semleges kategória. Ugyanez elmondható azokról akik nem tagjai ilyen szervezeteknek. Ebben az esetben is a hallgatók fele egy semleges zónába esik, azonban

az ilyen hallgatók közel majdnem fele (43 fő) tartja nehéznek a képzést. Ezen adatok alapján azonban, arányokat tekintve jelenleg, bár statisztikai összefüggés nem állapítható meg közöttük, könnyebbnek tartják azon hallgatók az egyetemi képzést akik diákszervezeti tagok.

Az eredeti kérdőív válaszait tekintve a hibaráta 0%-os lett mindkét esetben, így elmondható, hogy a teszt sikeresen lefutott. Ugyanakkor szignifikáns kapcsolatról nem beszélhetünk jelen esetekben sem tekintve, hogy a szorgalmi időszak tekintetében 0.786-os, míg a vizsgaidőszak esetén egy 0,471-es szignifikancia szintről beszélünk.

A kapott adatok alapján, mind a magas hibaráta tekintetében, vagy éppen a szignifikanciaszint hiányának köszönhetően elmondható, hogy többszöri próbálkozásra sem értelmezhetőek statisztikailag a 2022-es kérdőívre beérkezett válaszok abban a tekintetben, hogy a diákszervezetek tagjai könnyebbnek tartják-e a vizsgaidőszakot és a szorgalmi időszakot. Ugyanebben a kérdésben vizsgálva az eredeti kérdőív válaszait a szignifikanciaszint hiánya miatt H3 hipotézisemet nem sikerült igazolnom.

4. A hallgatók közigazgatásban való elhelyezkedése

H4: A tanulmányok előrehaladásával csökken a hallgatók azon szándéka, hogy a közigazgatásban helyezkedjenek el a diploma megszerzése után.

Negyedik hipotézisem vizsgálata során a hallgatók közigazgatásban való elhelyezkedésének a hajlandóságát vizsgáltam, illetve ennek a változását. A kérdéskör a közszolgálati ösztöndíj miatt is fontos, illetve, hogy a képzés során változik-e pozitívan, vagy negatívan a hajlandóság esetleg stagnál, továbbá ezekre milyen megoldásokat lehet találni.

A közszolgálati ösztöndíj a Nemzeti Közszolgálati Egyetem különleges, a képzést finanszírozó ösztöndíja, mely az egyetem összes karán a legtöbb képzés során megjelenik, függetlenül attól, hogy levelezős, vagy nappali képzésről beszélünk. Az ösztöndíjban támogatott személyek különleges jogállását különböző néven is hívhatjuk, ez jelen esetünkben, azaz a közigazgatási-szervező hallgatók körében közszolgálati ösztöndíjas hallgatókén jelenik meg. Azoknak a személyeknek akik részesülnek ilyen juttatásban a képzési szerződés aláírása a hallgatói jogviszony létesítésének feltétele. A közigazgatási-szervezők esetében vállalniuk kell, hogy tiszteletben tartják a fegyveres szakok hallgatóinak különleges szabályait, illetve betartják az egyetem által meghatározott öltözködési és magatartási előírásokat. További kitétel, hogy

büntetlen előéletűnek kell lennie a hallgatónak, illetve fogadalomtételi kötelezettség is terheli, hogy megfelelő megatartást tanúsítson.

Több kötelezettség is terheli az ösztöndíjas hallgatókat a visszafizetéssel kapcsolatban, ilyen, hogy meghatározott időn belül köteles megszerezni az oklevelét, továbbá, ami számunkra egyik legfontosabb kitétel, hogy köteles a hallgató az oklevelének a megszerzését követő húsz éven belül, a támogatott tanulmányok kétszeresének megfelelő időtartamban magyar joghatóság alatt álló munkáltatónál társadalombiztosítási jogviszonyt eredményező munkaviszonyt, vagy más munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesíteni. A hazai munkaviszonyból legalább egy évet továbbá köteles közszolgálati jogviszonyban töltetni, vagy más közfeladatot ellátó szervnél, esetleg Európai Unió szervnél, intézménynél.^{55,56}

A kérdést úgy tettük fel, hogy „A diploma megszerzése után a közigazgatásban kívánsz-e elhelyezkedni?” A kérdésre háromféleképpen tudtak válaszolni a kitöltők, ezek az igen (82, majd 109 fő), nem (37, majd 23 fő) és a nem tudom (118, majd 76 fő) válaszok voltak. Ezeket a válaszokat keresztábra-elemzéssel és Kruskal-Wallis teszttel összevettem, a hallgatók évfolyamával, megvizsgálva, hogy van-e szignifikáns összefüggés a változók között.

Megvizsgálva az 1992-es adatokat 0%-os hibaráta mellett tudott lefutni a keresztábra, melynek eredményeként 0,044 lett a szignifikanciaszint, így elmondható, hogy van statisztikai összefüggés a változók között. Emellett a cramer's V mutatót is ugyanezt az értéket hozta, ez alapján elmondható, hogy a közepesnél valamilyen szinten kisebb erősségű a kapcsolat. A 2022-es adatokat tekintve a keresztábra-elemzése során 11,1%-os hibaráta mellett futott le a teszt. Az eredmény azonban nem mutatott statisztikai kapcsolatot tekintve, hogy a szignifikancia szint 0,083, így a 2022-es felmérés alapján nincs szignifikáns kapcsolat a változók között.

Tovább elemezve a kérdéskört Kruskal-Wallis teszttel a rangszámok-átlagát vizsgálva a 2022-es eredmények között továbbra sincs szignifikáns kapcsolat ($s=0,212$), továbbá az 1992-es kérdőív alapján sincs kapcsolat az értékek között ($s=0,056$).

⁵⁵ Wolters Kluwer Hungary Kft, „2011. Évi CXXXII. Törvény a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, Valamint a Közigazgatási, Rendészeti És Katonai Felsőoktatásról - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye”, elérés 2022. október 4., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100132.tv>.

⁵⁶ „Felvi.hu - 3.2.1. A közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatás sajátosságai a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen”, elérés 2022. október 4., https://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/korabbi_elj_archivum/felveteli_tajekoztatok/FFT_2013A_AOF/3_a_felsooktatasirol/32_nehany_kepzesrol/321_kozigazgatasi_rendeszeti_katonai.

Az eredmények alapján elmondható, hogy H4 hipotézisem, miszerint tanulmányok előrehaladásával csökken a hallgatók azon szándéka, hogy a közigazgatásban helyezkedjenek el a diploma megszerzése után szintén nem sikerült igazolnom. Tekintve a szignifikancia szintek magas értékét egyedül az 1992-es adatok esetén volt kapcsolat a változók között, ugyanakkor ez sem bizonyította, hogy csökkenne a hallgatók szándéka a közigazgatásban való elhelyezkedést tekintve. Továbbá a 2022-es adatok alapján kapcsolatról sem beszélhetünk a változókat tekintve a kereszttábla-elemzés alapján, végezetül, pedig a Kruskal-Wallis teszt minden esetben rávilágított a statisztikai kapcsolat hiányára.

5. Összegzés

A kérdőíves kitöltések alapján és a különböző statisztikai elemzések segítségével sikeresen megvizsgáltam a négy hipotézist.

H1 Hipotézisemet tekintve, miszerint az egyetem presztízsének a megítélése évfolyamonként eltérő Kruskal-Wallis és kereszttábla-elemzést követően beigazolódott. A kérdés fontosságát tekintve a Felvi.hu egyik 2005-ös kutatásában vizsgálta, hogy a felvételizők mi alapján választanak egyetemet és képzést, mely esetben első helyen szerepelt kiugró számokkal az egyetem presztízse. Az eredmények alapján megállapítottam, hogy az egyetem megítélése eltérő és jellemzően az első évfolyam áll a legpozitívabban az intézményhez, míg a harmadik évfolyam a legnegatívabban, ezen felül látható és az adatok alapján elmondható, hogy az 1992-es eredményekhez képest, jelentősen javult a hallgatók körében az intézmény presztízsének megítélése az elmúlt 30 év távlatában.

H2 Hipotézisem vizsgálata során klaszter analízist végeztem az elégedettség témakörében felmerült kérdésekre adott válaszok esetén, majd ezt követően Kruskal-Wallis teszttel mértem az eredményeket. A hipotézis fontosságának vizsgálatát tekintve, az érték, hogy mennyire elégedett egy hallgató sok mindent elárulhat, például az intézmény infrastrukturális felszereltségéről, az oktatás minőségéről, vagy éppen, hogy a hallgató mennyire tudja teljesíteni az adott követelményeit, mennyire van mellette ideje más, akár szabadidős tevékenységekre. H2 Hipotézisem a kapott válaszok alapján miszerint az oktatással való elégedettség, illetve a szeminárium és az előadás hatékonyságának megítélése között pozitív kapcsolat van az 1992-es adatok alapján hipotézisem nem sikerült igazolnom, tekintettel arra, hogy nem volt szignifikáns kapcsolat a klasztertartozás és aközött, hogy melyik oktatási formát tartja hatékonyak. Ugyanakkor a 2022-es év adatai alapján hipotézisem beigazolódott,

megfelelő szignifikancia szint mellett a Kruskal-Wallis által megadott rangszámok-átlaga alapján az elégedett klaszterbe tartozók azok akik számára a leghatékonyabbak a különböző oktatási formák. Továbbá a legelégedetlenebb klaszterbe tartozók azok akik a legkevésbé tartják hatékonynak az egyes oktatási formát

H3 Hipotézisem vizsgálatát fontosnak tartom, tekintve hogy a diákkörök, szakkollégiumok és egyéb diákszervezetek sok hallgató életében központi szerepet töltenek be a felsőoktatási képzésük folyamán. Ezek szervek plusz képzéseket, oktatási formákat, kerekasztal beszélgetéseket és olyan készségek megszerzését tudja biztosítani mely az egyetem a képzései során nem minden esetben tudja megadni. A H3 Hipotézisem miszerint, azok a személyek, akik legalább egy diákszervezetnek a tagjai, könnyebnek tartják a szorgalmi- és a vizsgaidőszak követelményeit, elvettem. A kapott eredmények alapján, tekintve a magas hibarátát, vagy a szignifikanciaszint hiányát elmondható, hogy nem értelmezhető a válasz, így nem beszélhetünk statisztikai kapcsolatról a változók között a 2022-es kérdőív esetén. Az eredeti kérdőív vizsgálatakor, ugyanakkor a szignifikanciaszint magas értéke az ami bebizonyítja, hogy a vizsgált kérdések tekintetében, nincs statisztikai kapcsolat.

H4 Hipotézisem, mely szerint a tanulmányok előrehaladásával csökken a hallgatók azon szándéka, hogy a közigazgatásban helyezkedjenek el a diploma megszerzése után vizsgálatát fontosnak tartom, tekintve a közszolgálati ösztöndíjra és az abban vállalt kötelezettségekre, továbbá a közigazgatásban dolgozók utánpótlása miatt. 1992-es adatokat vizsgálva a keresztábra eredményeként 0,044 eredmény jött ki a szignifikanciaszintre, így elmondható, hogy van statisztikai összefüggés a változók között. A 2022-es adatokat tekintve a keresztábra-elemzése során szignifikancia szint 0,083, így a 2022-es felmérés alapján nincs szignifikáns kapcsolat a változók között. Tovább elemezve a kérdéskört Kruskal-Wallis tesztel rangszámok-átlagát vizsgálva 2022-es eredmények között továbbra sincs szignifikáns kapcsolat ($s=0,212$), továbbá az 1992-es kérdőív alapján sincs kapcsolat az értékek között ($s=0,056$). Tekintve a szignifikancia szintek magas értékét egyedül a 1992-es adatok esetén volt kapcsolat a változók között, ugyanakkor ez sem bizonyította, hogy csökkenne a hallgatók szándéka a közigazgatásban való elhelyezkedést tekintve. Továbbá a 2022-es adatok alapján sem beszélhetünk kapcsolatról a változókat tekintve a keresztábra-elemzés alapján. Végezetül, pedig a Kruskal-Wallis teszt minden esetben rávilágított a statisztikai kapcsolat hiányára, így elmondható, hogy hipotézisem szintén nem igazolódott be.

Összegzett következtetések

Tudományos dolgozatomban bemutattam közigazgatási-szervező képzés, illetve az NKE jogelődjeit, továbbá a XVIII. századtól kezdve a közigazgatási képzés fejlődését Magyarországon egészen napjainkig. Ezt követően az 1992-es és a 2022-es felmérés válaszait vetettem össze, majd 30 év távlatában, majd az eredményeket dolgozatom végén tézisek formájában összegzem.

Első fejezetben megvizsgáltam a közigazgatási képzés kezdetét Magyarországon egészen Mária Terézia uralkodásától kezdődően. Az elemzést korszakokra felbontva és a nagyobb jelentőségű eseményeken át vezettem egészen a Tanácsakémiákon és az ÁF-en keresztül a rendszerváltásig, majd a Nemzeti Közszerológati egyetem létrejöttéig és napjainkig. Ezt követően bemutattam több (összesen 10 darab) kutatást melyet felsőoktatásban tanuló hallgatók körében végeztek és ezek között, ezek közé próbáltam meg elhelyezni a kutatást.

A második fejezetben bemutattam az eredeti 1992-es felmérés hátterét annak módszertanát, illetve, hogy hogyan jutott el a kutatás a jelenlegi állapotához 30 év távlatában. Szintén a fejezetben összehasonlítottam szerkezetileg a két kérdéssort, majd bemutattam a dolgozat során használatos statisztikai eljárásokat, úgymint az IBM SPSS bemutatása és ezen belül a: keresztábla-elemzés, Kruskal-Wallis teszt, Különböző Klaszter elemzéses eljárások, illetve a használatos értékek értelmezését is elvégeztem, mint a dendrogram, a szignifikanciaszint, vagy a cramer's V mutató. A fejezet végén ábrákkal és táblázatokkal prezentáltam a kérdőíves felmérésre adott válaszok közül több alapvető, például a demográfiai adatok összességét és azok összevetését.

Az utolsó fejezetben megvizsgáltam mind a négy hipotézisemet. Az elemzés során minden esetben felvezettem a kérdések fajtáit, az azokra adható válaszlehetőségeket és a statisztikai eljárás módszerét. Emellett felvezettem az adott elemzés és mérés fontosságát a való életben. Ezt követően a választott módszerek segítségével állapítottam meg eredményeimet, miszerint:

Új tudományos eredmények

Kutatásom során a következő téziseket fogalmaztam meg:

T1. Az egyetem presztízsének a megítélése a magyar felsőoktatási rendszerben, évfolyamonként eltérő.

T2. Az oktatással való elégedettség, illetve a szeminárium és az előadás hatékonyságának megítélése között pozitív kapcsolat van a 2022-es felmérés alapján, illetve az 1992-es adatok tekintetében nincs szignifikáns kapcsolat.

T3. Azon személyek, akik legalább egy diákszervezetnek a tagjai, nem tartják könnyebnek a szorgalmi- és a vizsgaidőszak követelményeit.

T4. A tanulmányok előrehaladásával nem csökken a hallgatók azon szándéka, hogy a közigazgatásban helyezkedjenek el a diploma megszerzése után és nincs statisztikai összefüggés az évfolyam és a hallgatók e fajta szándéka között.

Eredmények hasznosíthatósága

Kutatásom során több fontos eredményt is megállapítottam, melyeket fentebb már részleteztem. Az eredmények tekintetében fontosnak tartom kiemelni, hogy a kérdőívek csekély részét használtam fel, mégis eredmények sokaságát kaptam meg. Ennek értelmében fontosnak tartanám hasonló, összehasonlítható kérdőívek kitöltését a jövőben, ugyanis a kitöltés évfolyamonként rövid időt vett igénybe, azonban annál több eredményt kaptunk. A kérdőív alapján a demográfiai adatoktól kezdve, hogy miért jelentkezett az egyetemre, egészen az egyetemet követő terveire tekintettel válaszokat kaptunk. Ezt az adatbázist feldolgozva, pedig a későbbiekben kutatásokat tudnának a megfelelő személyek könnyebben kivitelezni, továbbá a szakfejlesztések tekintetében is fontos a hallgatói vélemények mérése. A válaszok egy része természetesen az oktatástól független (életkor, lakhely stb.), azonban egy része az oktatással összefügg és azzal alakítható, vagy fejleszthető. A minőségi és hallgatóközpontú oktatás kialakításának fontos lépése megvizsgálni a hallgatók véleményét, azok igényeit, illetve figyelembe venni a hallgatók adottságait is. Ezek vizsgálata fontos a későbbi munkáltatók érdekében, hogy a megfelelő szakembereket kapják. Továbbá, fontos szakfejlesztők és szakfelelősök érdekében is, hogy a megfelelő szakembereket képezzék, mindezt úgy, hogy a hallgató is motivált és érdekelt maradjon a tanulmányai során és azt követően. A jövőbe való sikeres tervezéshez a múlt és a jelen tapasztalatai és adatai szükségesek.

Felhasznált irodalom

„8. fejezet - Klaszteranalízis: Alapvető fogalmak és algoritmusok”. Elérés 2022. október 1.
<https://gyires.inf.unideb.hu/KMITT/a04/ch08.html#idp147920288>.

- „1929. évi XXX. törvénycikk a közigazgatás rendezéséről”. Elérés 2022. szeptember 28. <https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=92900030.TV&targetdate=&printTitle=1929.+%C3%A9vi+XXX.+t%C3%B6rv%C3%A9nycikk&referer=1000ev>.
- „A budapesti könyvtár szakos hallgatók véleménye a könyvtárosképzésről”. Elérés 2022. szeptember 30. <http://ki2.oszk.hu/kf/kfarchiv/1992/4/mikulas.html>.
- „A Likert-skála fogalma | Likert skála készítése és elemzése”. Elérés 2021. november 12. <https://spssabc.hu/kutatasmodszertan/likert-skala-fogalma-elemzese/>.
- „A magyar közigazgatási szakemberképzés és karunk története”, 2019. február 4. <https://web.archive.org/web/20190204014746/https://akk.uni-nke.hu/karunk/a-kar-tortenete>.
- „A Magyar Köztársaság Hivatalos lapja, 2010. dec. 15., szerda”. Elérés 2022. szeptember 27. <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/mkpdf/hiteles/mk10190.pdf>.
- „A magyar közszolgálat és humán erőforrás-gazdálkodásának egyes kérdései - Nemzetközi összehasonlításban”. Elérés 2022. szeptember 29. http://mkksz.org.hu/html/main/alkossunk/vitainspirator/0412/linder_viktoria.pdf.
- „Adatvédelem -uni.nke”. Elérés 2022. október 1. <https://www.uni-nke.hu/adatvedelem>.
- Andrea Czakó, és Lilla Koltói. „Milyen háttérrel tervezik és valósítják meg az ELTE hallgatói és végzettjei külföldi tanulmányait?”, é. n., 20.
- „Aradi Diána: Tehetséggondozás a felsőoktatásban - A szakkollégiumok szerepe a tehetséggondozásban”. Elérés 2022. október 2. https://szakszervezetek.hu/downloads/dura-dij/palyamunkak-2016/aradi_diana_diplomunka.pdf.
- Aurél Hencz. „Felsőfokú közigazgatási szakemberképzés Magyarországon”, é. n., 328.
- „Az Egyetem története - Budapesti Corvinus Egyetem”, 2021. január 20. <https://www.uni-corvinus.hu/fooldal/egyetemunkrol/az-egyetemrol/az-egyetem-tortenete/>.
- „Babits Mihály: Esszék, tanulmányok (idézetek)”. Elérés 2022. október 10. https://www.citatum.hu/konyv/Esszek_tanulmanyok.
- „Bemutakozás-uni.nke”. Elérés 2022. szeptember 27. <https://antk.uni-nke.hu/karunk/bemutakozas>.
- „Dr. Ilyésné dr. Molnár Emese - Tudás vagy diploma?” Elérés 2022. szeptember 30. http://publikaciotar.repozitorium.uni-bge.hu/326/1/szf_24_01.pdf.
- adoc.pub. „Dróth Júlia És Heltai Pár: Szaknyelv És Szakfordítás”. Elérés 2022. október 9. <https://adoc.pub/szaknyelv-es-szakforditasb368bb51cf0028825094ce8c8bd6c84b76503.html>.
- „Dunántúli Protestáns Lap – 22. évfolyam – 1911. | Könyvtár | Hungaricana”. Elérés 2022. szeptember 28. https://library.hungaricana.hu/hu/view/DunantuliProtestansLap_1911/?query=t%C3%B6rv%C5%91%20gy%C3%B6rgy&pg=45&layout=s.
- Erik Csallner András. „Bevezetés az SPSS statisztikai programcsomag használatába”, é. n., 133.
- „Felvi.hu - 3.2.1. A közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatás sajátosságai a Nemzeti Közszerződési Egyetemen”. Elérés 2022. október 4. https://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/korabbi_elj_archivum/felveteli_tajekoztatok/FFT_2013A_A_OF/3_a_felsooktatasirol/32_nehany_kepzesrol/321_kozigazgatasi_rendeszeti_katonai.
- „Felvi.hu - Hogyan válasszak egyetemet, főiskolát?” Elérés 2022. október 2. https://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/hogyan_valasszak/Intezmenyvalasztas.

- „Felvi.hu ponthatárok”. Elérés 2022. október 1. https://www.felvi.hu/bin/content/vonal21a/szer/szer_1575.html.
- „Felvi.hu ponthatárok”. Elérés 2022. október 1. https://www.felvi.hu/bin/content/vonal22a/szer/szer_1575.html.
- Gábor Máthé. „Az önállósult közigazgatási szakemberképzés”, é. n., 8.
- „Google Űrlapok: online űrlapkészítő | Google Workspace”. Elérés 2022. szeptember 27. <https://www.facebook.com/GoogleDocs/>.
- Gönczi, Gabriella. „A Felsőfokú Közigazgatási Szakemberképzés Fejlődése”. Elérés 2022. szeptember 27. https://www.academia.edu/24162823/A_fels%C5%91fok%C3%BA_k%C3%B6zigazgatasi_szakemberkep%C3%A9s_fejl%C5%91d%C3%A9se.
- Györfyné Kukoda Andrea. „Az »ideális« szakember Jellemzői - Ahogy az igazgatásszervező szakos egyetemi hallgatók látják”. Elérés 2022. szeptember 30. https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/static/pdfjs/web/viewer.html?file=https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/1793/ppb_2013_1_gyorfyne.pdf?sequence=2&isAllowed=y.
- „Miért éppen a közigazgatás?” Elérés 2022. szeptember 30. https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/static/pdfjs/web/viewer.html?file=https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/1796/ppb_2013_2_gyorfyne.pdf?sequence=2&isAllowed=y.
- „Hogyan néz ki a dendrogram?” Elérés 2022. október 1. <https://gobertpartners.com/what-does-a-dendrogram-look-like>.
- „Hungaricana könyvtár”. Elérés 2022. szeptember 27. https://library.hungaricana.hu/hu/view/LeveltariKorpusz_06_LeveltariFeldolgozas_2_Rendezes/?query=1021%2F1970&pg=1412&layout=s.
- Kft, Wolters Kluwer Hungary. „1934. Évi X. Törvénycikk - 1.Oldal - Ezer Év Törvényei”. Elérés 2022. szeptember 27. <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=93400010.TV&searchUrl=%2Fezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D41>.
- „1948. Évi LVII. Törvénycikk - 1.Oldal - Ezer Év Törvényei”. Elérés 2022. szeptember 27. <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=94800057.TV&searchUrl=%2Fezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D43>.
- „2011. Évi CXXXII. Törvény a Nemzeti Közszerződési Egyetemről, Valamint a Közigazgatási, Rendszeri És Katonai Felsőoktatásról - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye”. Elérés 2022. október 4. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100132.tv>.
- Kovács Gábor. „A Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendszertudományi Kar alapkiképzés intenzív szakaszának alapkiképzés intenzív szakaszának teljesítésével kapcsolatos hallgatói teljesítésével kapcsolatos hallgatói véleményének összegző vizsgálata 2012—2019 között”. Elérés 2022. szeptember 30. https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/static/pdfjs/web/viewer.html?file=https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/16065/MR_2020_3_10_Kovacs_Gabor.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- „Kruskal-Wallis H Test in SPSS Statistics | Procedure, output and interpretation of the output using a relevant example.” Elérés 2021. november 12. <https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/kruskal-wallis-h-test-using-spss-statistics.php>.
- WikiSzótár.hu. „Kuli szó jelentése a WikiSzótár.hu szótárban”. Elérés 2022. október 1. <https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/Kuli>.
- László Orosz. „A Hadtudományi Szemle”, é. n., 28.

- MAB. „MAB”. Elérés 2022. október 10. <https://www.mab.hu/mab/>.
- „Magyar Közlöny, 1977. január-július (1-56. szám) | Arcanum Digitális Tudománytár”. Elérés 2022. szeptember 27. https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarKozlony_1977_001-056/?pg=220&layout=s.
- Melinda Krankovits. „Felvidéki magyar anyanyelvű egyetemi hallgatók oktatási célú migrációja: motivációs felmérés.” *Tér és Társadalom* 34, sz. 3 (2020. augusztus 26.): 171–92. <https://doi.org/10.17649/TET.34.3.3247>.
- „Nemzeti Közzolgálati Egyetem - KDI”. Elérés 2022. október 10. <https://antk.uni-nke.hu/oktatas/doktori-kepzes/bemutakozas>.
- „Népszabadság, 1978. július (36. évfolyam, 153-178. szám) | Arcanum Digitális Tudománytár”. Elérés 2022. szeptember 27. https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszabadsag_1978_07/?pg=212&layout=s.
- Nikolett Mihály. „Hallgatói elégedettség kritériumai a tömegoktatás feltételei között”, é. n., 147.
- „NKE - Orczy úti kollégium”. Elérés 2022. október 1. <https://www.uni-nke.hu/oktatas/hallgatoknak/kollegium/orczy-uti-kollegium/bemutakozas>.
- „Rendeletek tára, 1874 | Könyvtár | Hungaricana”. Elérés 2022. szeptember 27. https://library.hungaricana.hu/hu/view/OGYK_RT_1874/?query=1394%2F1873&pg=211&layout=s.
- Scribd. „Sajtos László, Mitev Ariel - SPSS Kutatási És Adatelemzési Kézikönyv | PDF”. Elérés 2021. november 12. <https://www.scribd.com/doc/88771161/SPSSkonyv>.
- „Sajtos László, Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, 2007”. *Marketing & Menedzsment* 41, sz. 4–5 (2007): 156–57.
- Schmitz, Carsten. „Limesurvey.Org”. Elérés 2022. szeptember 27. <https://limesurvey.org/>.
- „SPSS Software”, 2022. szeptember 13. <https://www.ibm.com/analytics/spss-statistics-software>.
- „Szabad Nép, 1953. szeptember (11. évfolyam, 244-273. szám) | Arcanum Digitális Tudománytár”. Elérés 2022. szeptember 27. https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszabadsag_1953_09/?pg=29&layout=s.
- „Számadó Róza - Inkluzív önkormányzat-építés”. Elérés 2022. szeptember 30. https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/12608/Web_PDF_Inkluziv_onkormanyzat_epites.pdf?sequence=1.
- „Tudományos Diákkörök”, é. n. <https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/Tudom%C3%A1nyos%20Di%C3%A1kk%C3%B6r%C3%B6k.pdf>.

Mellékletek

1. Rövidítések jegyzéke

Rövidítés	Megnevezés
ÁF	Államigazgatási Főiskola
ÁKK	Államtudományi és Közigazgatási Kar
ÁNTK	Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar
BKÁE	Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemet
MAB	Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság
NKE	Nemzeti Közszolgálati Egyetem
NETK	Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar
TDK	Tudományos Diákkör

2. Ábrák jegyzéke

1. ábra: A kérdőív állomásai az elmúlt 30 évben (saját szerkesztés)	17
2. ábra: Továbbtanulási szándék %-os megoszlása (saját szerkesztés)	24
3. ábra: Az egyetem és a közigazgatásban dolgozók megítélése, %-os megoszlás (saját szerkesztés)	24
4. ábra: A különböző oktatási formák hatékonysága (saját szerkesztés)	25
5. ábra: rangszámok-átlaga az egyetem presztízsét tekintve (saját szerkesztés)	30
8. ábra: Rangszámok átlaga a különböző klaszterek esetén a 2022-es adatok alapján (saját szerkesztés)	33

3. Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Az eredeti és új kérdőív fontosabb ismérvei (saját szerkesztés)	19
2. táblázat: A kérdőíves felmérések demográfiai adatai (saját szerkesztés)	23
3. táblázat: A főiskola és egyetem presztízsének vizsgálata keresztábra-elemzéssel (saját szerkesztés)	29

4. Kérdőív általam felhasznált kérdései

1992-es kérdőív	
Kérdés	Válaszlehetőség
Neme	nő, férfi
Évfolyam	I., II., III.
Kor	szabad válasz
Kollégista	igen, nem
Lakóhely	Község, Kisváros (50 ezer alatt), Középváros (50.000 - 100.000), Nagyváros (100 000 felett), Budapest
A Főiskola veled szemben támasztott követelményei (szorgalmi időszakban)	Alacsonyak, könnyen teljesíthetők, teljesíthetők, nehezen, de teljesíthetők, túlságosan nehezek

A főiskola veled szemben támasztott követelményei (vizsgaidőszakban)	Alacsonyak, könnyen teljesíthetők, teljesíthetők, nehezen, de teljesíthetők, túlságosan nehezek
Számodra melyik oktatási forma a hatékony?	Egyik sem, inkább, szeminárium, előadás
Mennyire vagy megelégedve? [a tanulási lehetőségekkel]	1, 2, 3, 4, 5
Mennyire vagy megelégedve? [a tanulmányi követelményekkel]	1, 2, 3, 4, 5
Mennyire vagy megelégedve? [a tankönyv ill. jegyzetellátással]	1, 2, 3, 4, 5
Mennyire vagy megelégedve? [a szabadidővel]	1, 2, 3, 4, 5
Jársz-e spec. kollégiumra?	nem, egyre, többre
A diploma megszerzése után a közigazgatásban kívánsz-e elhelyezkedni?	Igen, nem, nem tudom
Szerinted milyen a köztisztviselők, közalkalmazottak társadalmi megbecsülése?	1, 2, 3, 4, 5, 6
Milyen a Főiskola presztízse a magyar felsőoktatás rendszerében?	1, 2, 3, 4, 5, 6

2022-es kérdőív	
Kérdés	Válaszlehetőség
Nemed?	nő, férfi
Melyik évfolyamra jársz?	Első, Második, Harmadik
Korod?	18-23, 24-29, 30-39, 40-50, 51 felett
Kollégista vagy?	igen, nem
Jelöld meg azt a településformát, mely életvitelszerű tartózkodásúal szolgál.	Község, Kisváros (50 ezer alatt), Középváros (50.000 - 100.000), Nagyváros (100 000 felett), Budapest
Milyennek érzed az egyetem veled szemben támasztott követelményeit a szorgalmi időszakban?	Alacsonyak, könnyen teljesíthetők, teljesíthetők, nehezen, de teljesíthetők, túlságosan nehezek
Milyennek érzed az egyetem veled szemben támasztott követelményeit a vizsgaidőszakban?	Alacsonyak, könnyen teljesíthetők, teljesíthetők, nehezen, de teljesíthetők, túlságosan nehezek
Számodra mennyire hatékonyak az egyes oktatási formák? [Előadás]	Egyáltalán nem, Nem hatékony, Kevésbé hatékony, Hatékony, Nagyon hatékony
Számodra mennyire hatékonyak az egyes oktatási formák? [Szeminárium]	Egyáltalán nem, Nem hatékony, Kevésbé hatékony, Hatékony, Nagyon hatékony
Mennyire vagy megelégedve? [A tanulási lehetőségeiddel]	Elégtelen, Elégséges, Közepes, Jó, Kitűnő
Mennyire vagy megelégedve? [A tanulmányi követelményekkel]	Elégtelen, Elégséges, Közepes, Jó, Kitűnő

Mennyire vagy megelégedve? [A tankönyv és jegyzet ellátottsággal]	Elégtelen, Elégséges, Közepes, Jó, Kitűnő
Mennyire vagy megelégedve? [A szabadidővel]	Elégtelen, Elégséges, Közepes, Jó, Kitűnő
Tagja vagy-e bármilyen diákkörnek, diákképviselői szervnek, szakkollégiumnak?	Nem, Igen, szakkollégiumi tag vagyok, Igen, diákképviselői szerv tagja vagyok, Igen, egy-több diákkörnek vagyok a tagja
A diploma megszerzése után a közigazgatásban kívánsz elhelyezkedni?	Igen, Nem, Nem tudom
Véleményed szerint milyen az egyetem presztízse társadalmi megítélés szempontjából?	Nagyon rossz, Rossz, Semleges, Jó, Nagyon jó
Szerinted milyen az egyetem presztízse a magyar felsőoktatás rendszerében?	Nagyon rossz, Rossz, Semleges, Jó, Nagyon jó

5. IBM SPSS

Évfolyam22 * EgyetemPresztizs22 Crosstabulation

			EgyetemPresztizs22			
			Rossz	Semleges	Jó	Total
Évfolyam22	Első	Count	2	20	72	94
		% of Total	1.0%	9.6%	34.6%	45.2%
	Második	Count	7	15	59	81
		% of Total	3.4%	7.2%	28.4%	38.9%
	Harmadik	Count	5	14	14	33
		% of Total	2.4%	6.7%	6.7%	15.9%
Total	Count	14	49	145	208	
	% of Total	6.7%	23.6%	69.7%	100.0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	17.220 ^a	4	.002
Likelihood Ratio	17.018	4	.002
Linear-by-Linear Association	12.368	1	.000
N of Valid Cases	208		

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	17.834 ^a	4	.001
Likelihood Ratio	17.970	4	.001
Linear-by-Linear Association	14.608	1	.000
N of Valid Cases	234		

Ranks

	Évfolyam92	N	Mean Rank
Főiskolapresztizse92	Első	113	129.55
	Második	79	118.08
	Harmadik	42	84.00
	Total	234	

Ranks			
	Évfolyam22	N	Mean Rank
EgyetemPresztizs22	Első	94	131.63
	Második	81	94.50
	Harmadik	33	51.77
	Total	208	

Test Statistics^{a,b}

EgyetemPresztizs22	
s22	
Kruskal-Wallis H	56.981
df	2
Asymp. Sig.	.000

Test Statistics^a

	ElégedettségT L22	ElégedettségT k22	ElégedettségTJ 22	ElégedettségSZ i22
N	208	208	208	208
Median	4.00	3.00	4.00	3.00
Chi-Square	35.495 ^b	50.210 ^c	16.762 ^d	174.577 ^e
df	2	2	2	2
Asymp. Sig.	.000	.000	.000	.000

Ranks

Cluster Number of Case		N	Mean Rank
Hatékonyoktatásiforma92	1	83	111.61
	2	71	98.55
	3	62	115.73
	Total	216	

Test Statistics^{a,b}

Hatékonyoktatás iforma92	
Kruskal-Wallis H	3.128
df	2
Asymp. Sig.	.209

Crosstab

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	29.594 ^a	4	.000

Likelihood Ratio	25.994	4	.000
Linear-by-Linear Association	.713	1	.398
N of Valid Cases	208		

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	54.526 ^a	4	.000
Likelihood Ratio	45.434	4	.000
Linear-by-Linear Association	.119	1	.730
N of Valid Cases	208		

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	54.526 ^a	4	.000
Likelihood Ratio	45.434	4	.000
Linear-by-Linear Association	.119	1	.730
N of Valid Cases	208		

Ranks

	Cluster Number of Case	N	Mean Rank
HatékonyágE22	1	73	119.06
	2	41	71.65
	3	94	107.52
	Total	208	
HatékonyágSz22	1	73	116.19
	2	41	67.94
	3	94	111.37
	Total	208	

Number of Cases in each Cluster

Cluster	1	87.000
	2	75.000
	3	64.000
Valid		226.000
Missing		16.000

Crosstab

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	.203	.095
	Cramer's V	.203	.095
N of Valid Cases		114	

Crosstab

Count

Speciáliskoll92

		Nem	Legalább egynek tagja
KövetelményekSz92	Nehezek	13	13
	Teljesíthetők	67	51
	Könnyen teljesíthetők	54	40
Total		134	104

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	.481 ^a	2	.786
Likelihood Ratio	.477	2	.788
Linear-by-Linear Association	.296	1	.586
N of Valid Cases	238		

Crosstab

Count

		Speciáliskoll92		Total
		Nem	Legalább egynek tagja	
KövetelményekV92	Nehezek	107	79	186
	Teljesíthetők	27	25	52
Total		134	104	238

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	.047	.471
	Cramer's V	.047	.471
N of Valid Cases		238	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7.826 ^a	2	.020
Likelihood Ratio	4.598	2	.100
Linear-by-Linear Association	2.426	1	.119
N of Valid Cases	114		

Ranks

	Évfolyam22	N	Mean Rank
Diplomaután22	Első	94	110.43
	Második	81	102.90
	Harmadik	33	91.55
	Total	208	

Test Statistics^{a,b}

Diplomaután22	
Kruskal-Wallis H	3.098
df	2
Asymp. Sig.	.212

Ranks

	Évfolyam92	N	Mean Rank
Diplomaután92	Első	114	126.59
	Második	80	104.94
	Harmadik	41	119.61
	Total	235	

Test Statistics^{a,b}

Diplomaután92	
Kruskal-Wallis H	5.766
df	2
Asymp. Sig.	.056

Diplomaután92 * Évfolyam92 Crosstabulation

		Count			
		Évfolyam92			
		Első	Második	Harmadik	Total
Diplomaután92	Nem	10	19	8	37
	Nem tudom	61	39	17	117
	Igen	43	22	16	81
Total		114	80	41	235

Crosstab

		Count			Total
		Évfolyam22			
		Első	Második	Harmadik	
Diplomaután22	Nem	8	7	8	23
	Nem tudom	32	34	10	76
	Igen	54	40	15	109
Total		94	81	33	208

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8.235 ^a	4	.083
Likelihood Ratio	6.986	4	.137

Linear-by-Linear Association	3.735	1	.053
N of Valid Cases	208		

Symmetric Measures